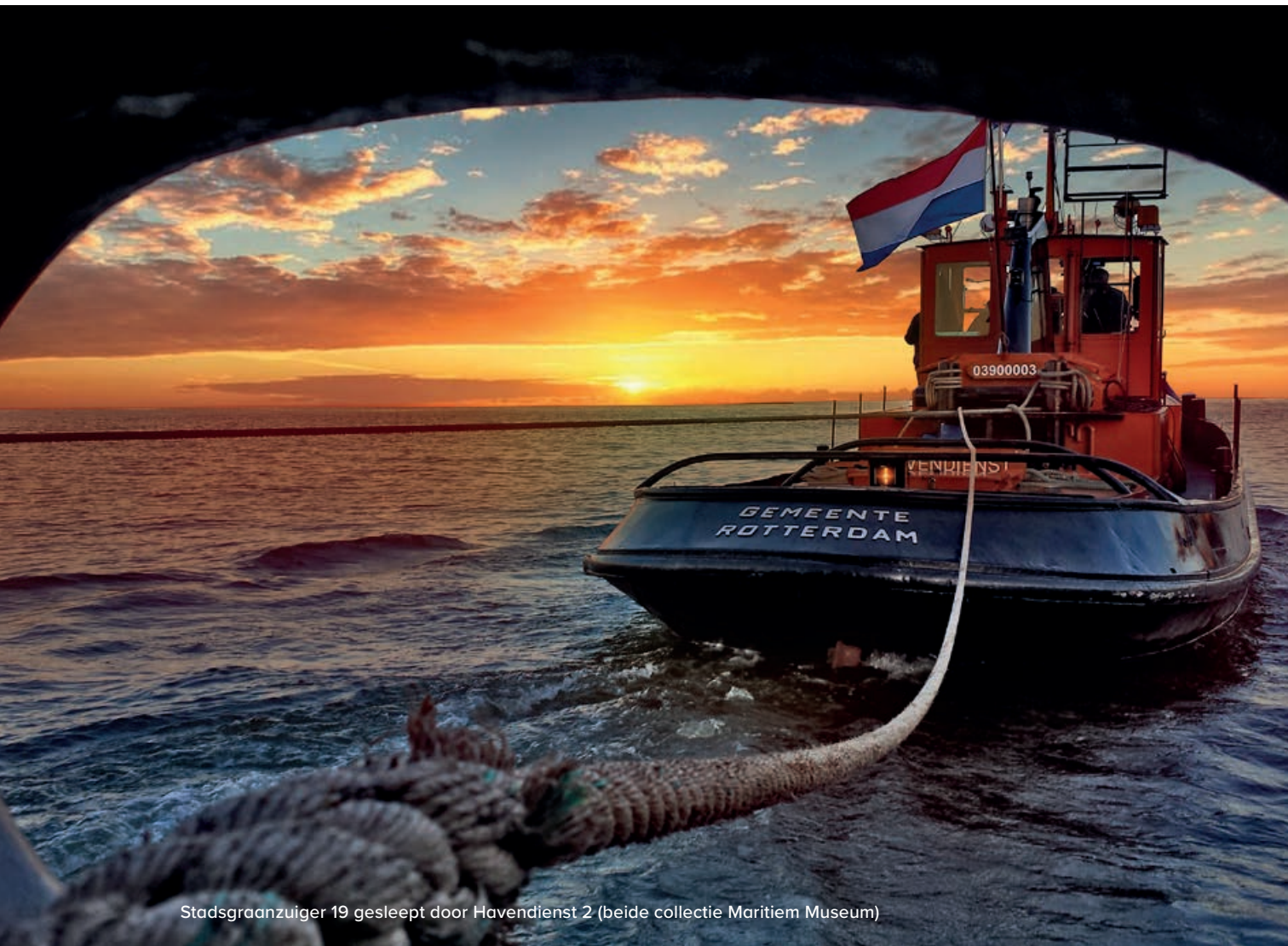

"VOORBIJ DE HORIZON"

Meerjarenbeleidsplan 2021-2024

Stadsgranzuiger 19 gesleept door Havendienst 2 (beide collectie Maritiem Museum)

Stichting Maritiem Museum Rotterdam
Aanvraag Cultuurplan 2021 – 2024

ROTTERDAM.
MARITIME
CAPITAL
OF EUROPE.

VOORBIJ DE HORIZON

Rotterdammers hebben altijd al voorbij de horizon gekeken en de mogelijkheden van de zee en het water gezien en benut. Eeuwen geleden hebben ze al het lef gehad de zee op te gaan om de wereld te verkennen en te verbinden. Vandaag staat er een maritieme bedrijfstak met alleen in de regio Rotterdam al 4.785 bedrijven. De maritieme wereld zit in het DNA van Rotterdam en heeft de stad gemaakt tot wat deze nu is: de maritieme hoofdstad van Europa en één van de belangrijkste havens ter wereld.

Het Maritiem Museum in Rotterdam laat zien hoe groot de invloed van de maritieme wereld op de samenleving is geweest en nog steeds is. Dat doen we aan de hand van een unieke collectie die tot de drie belangrijkste en grootste maritieme collecties ter wereld behoort. Onze collectie is momenteel te zien in Nederlandse musea, maar ook in Japan, Maleisië, China, Duitsland en België. Met de objecten uit die collectie laten we mensen ontdekken, beleven, verwonderen en genieten. We bieden bezoekers andere perspectieven, stimuleren dialoog en kritische reflectie. We willen een museum van nu zijn. In onze presentaties pakken we actuele maatschappelijke thema's op als energietransitie, geopolitiek, internationale handel, grensoverschrijdende criminaliteit en milieuzorg. We dragen actief bij aan de realisatie van een sfeervol, bruisend en dynamisch Maritiem District in het hart van de stad. Een cultuurattractie en ontmoetingsplek waar iedereen welkom is en zich welkom voelt en waar oude en nieuwe Rotterdammers trots op zijn. Op de historische plek waar Rotterdammers in de zestiende eeuw hun eerste haven hebben uitgegraven.

Het gaat goed met het museum. In 2018 zijn we gekozen tot Museum van het jaar. We trekken meer bezoekers dan ooit. In 2024 bestaat het Maritiem Museum 150 jaar. Dat gaan we vieren, waarbij we terugblikken en vooral vooruitkijken, want we zijn een museum van nu en van morgen. We dromen van een nieuw iconisch museumgebouw aan de Leuvehaven, waarin we in dialoog met onze bezoekers en partners kijken naar de kansen die op en in het water liggen. Dertig procent van onze aarde is land en zeventig procent water. De wereldbevolking groeit en het land wordt steeds voller en uitgenut. Op zee liggen kansen voor voedsel, transport, energie, wonen en recreatie.

Als iets het maritieme succes van de Rotterdammers verklaart, dan is het wel hun vermogen om voorbij de horizon te kijken. En dat is wat we als Maritiem Museum doen. Voormalig minister-president en oud-onderzeeboot commandant Piet de Jong verwoordde het ooit zo: "Voor sommige mensen is de kust het einde van het land, voor anderen het begin van de wereld."

In deze aanvraag starten we in het eerste deel met missie, visie en strategie van het Maritiem museum. In hoofdstuk 3 treft u ons activiteitenplan en in hoofdstuk 4 beschrijven we de daarbij behorende organisatorische kaders. In hoofdstuk 5 treft u het plan van aanpak in het kader van de Rotterdamse Culturele Basis (RCB). Wij onderschrijven het belang van cultuur voor de maatschappij en de rol die ons museum vervult in de stad Rotterdam en voor alle Rotterdammers

Roland Pechtold

Voorzitter Raad van Toezicht

Bert Boer

Algemeen directeur

Chris Opgenoort

Directeur bedrijfsvoering

INHOUDSOPGAVE

Voorbij de horizon

Inhoud

1.	Profiel Maritiem Museum	P 2
1.1	Missie, visie en kernwaarden	P 2
1.2	Collectie	P 3
1.3	Bezoekers	P 5
2.	Strategie	P 6
2.1	Strategische koers	P 6
3.	Activiteitenplan	P 8
3.1	Terugblik 2017-2020	P 8
3.2	Activiteitenplan 2021-2024	P 8
3.2.1	Presentaties	P 9
3.2.2	Evenementen	P 13
3.2.3	Onderwijs	P 15
3.2.4	Wetenschap	P 16
3.2.5	Museumbibliotheek	P 17
3.2.6	Collectie online	P 17
3.2.7	Maritiem museum 150 jaar	P 18
4.	Het museum als culturele onderneming	P 19
4.1	Publieksbereik	P 19
4.2	Huisvesting	P 22
4.3	Personeel & Organisatie	P 24
4.4	Toezicht en Governance	P 27
4.5	Financieel, development en risicoparagraaf	P 29
5.	Plan van Aanpak (instellingen Rotterdamse Culturele Basis)	P 31
5.1	Strategische positie, versterking van de culturele sector en de stad	P 31
5.2	Platform voor talent in de stad	P 31
5.3	Inclusiviteit en diversiteit (activiteiten en doelstellingen)	P 32
5.4	Innovatie (activiteiten en doelstellingen)	P 34
5.5	Interconnectiviteit (activiteiten en doelstellingen)	P 35

Bijlagen

1. PROFIEL MARITIEM MUSEUM

1.1 Missie, visie en kernwaarden

MISSIE

Het Maritiem Museum verzamelt, beheert, onderzoekt en presenteert een unieke maritieme collectie van wereldniveau. We maken een breed publiek bewust hoe sterk de maritieme wereld en de samenleving verbonden zijn. Dat doen we op de historische plek aan de Leuvehaven, waar in de zestiende eeuw de eerste en oudste haven van Rotterdam werd gegraven.

VISIE

We zijn het toonaangevende maritieme museum van internationaal belang. We zijn een platform voor dialoog over water, scheepvaart, de Rotterdamse haven en de invloed daarvan op de stad, het land en de wereld. Een aantrekkelijke cultuurattractie

in het hart van de Maritime Capital of Europe. Een museum waar iedereen welkom is en zich welkom voelt om te leren, te verwonderen en plezier te hebben.

KERNWAARDEN

We zijn **trots** op Rotterdam, zijn haven en zijn rol voor de stad, maritieme sector en de wereld en **dragen** deze verhalen **uit** met onze topcollectie. We dagen onze bezoekers uit voorbij hun horizon te kijken en weten hen te inspireren met informatieve, interactieve, spannende en afwisselende activiteiten. We zijn een **eigentijds** toegankelijk en dynamisch museum en leggen de verbinding tussen de geschiedenis en actuele thema's.

1.2 Collectie

De collectie van het Maritiem Museum beslaat zes eeuwen Nederland gerelateerde maritieme ontwikkeling met objecten uit de tijd zelf. Het Maritiem Museum beheert, in opdracht van de gemeente en namens 650.000 Rotterdammers, een collectie, die met het Greenwich National Maritime Museum in Londen en Het Scheepvaartmuseum in Amsterdam behoort tot de drie belangrijkste maritieme collecties ter wereld.

De oorsprong van het museum gaat terug naar de door Prins Hendrik 'de Zeevaarder' in Rotterdam opgerichte Koninklijke Nederlandsche Yachtclub. Op 15 februari 1874 stelde de club zijn scheepsmoedellenkamer open waar het publiek tegen betaling van 25 cent de collectie scheepsmoedellen mocht bekijken. In 1885 werd het museum onderdeel van de gemeente Rotterdam. Door schenking en verwerving is de collectie uitgegroeid tot een topcollectie met meer dan een miljoen objecten verdeeld over het binnen- en buitenmuseum en vier museumdepots. In 2015 fuseert het museum met het Havenmuseum en krijgt het er een aanzienlijke buitencollectie met schepen, een graanelevator, de hijsbok Simson,

havenkranen, de vuurtoren Het Lage Licht en machines bij. Het beheer en operationeel houden van de buitencollectie met 41 grote objecten vergt veel zorg. In 2019 is hiervoor een meerjarenonderhoudsplan opgesteld.

Het Maritiem Museum heeft een collectiebeleidsplan met daarin de collectiebeschrijving, het verzamel- en ontzamelbeleid, aandacht voor behoud, beheer, registratie, onderzoek en gebruik. Het collectiebeleidsplan 2021-2024 is als bijlage opgenomen.

De waardevolle collectie is eigendom van de gemeente Rotterdam die met een collectiebeheerovereenkomst het beheer heeft toevertrouwd aan de Stichting Maritiem Museum Rotterdam. De gemeente Rotterdam laat als eigenaar van de collectie periodieke collectieaudits uitvoeren door de registratiecommissie van de stichting Museumregister Nederland. Deze toetsing is in 2019 uitgevoerd met een positief oordeel als resultaat. De museale taken worden op verantwoorde wijze vervuld en de museumregistratie is verlengd tot 2024. De Verklaring Verantwoord Collectiebeheer is opgenomen in de bijlage.

COLLECTIE MARITIEM MUSEUM (31/12/2018)	TOTAAL	1.063.548
Objecten 3D (o.a. schilderijen, modellen, kunstnijverheid, navigatie-instrumenten)		21.885
Buitencollectie (o.a. schepen, hijskranen, vuurtoren, stadsgraanzuiger)		41
Objecten 2D (tekeningen, prenten, foto's, kaarten, technische tekeningen)		1.000.149
Bibliotheek (boeken, tijdschriften, losse artikelen)		41.473

Binnen ons collectiebeleid stellen we periodiek vast welke onderwerpen extra aandacht krijgen bij de programmering van tentoonstellingen. Dit zijn de speerpunten voor 2021-2024:

- **De Haven van Rotterdam**

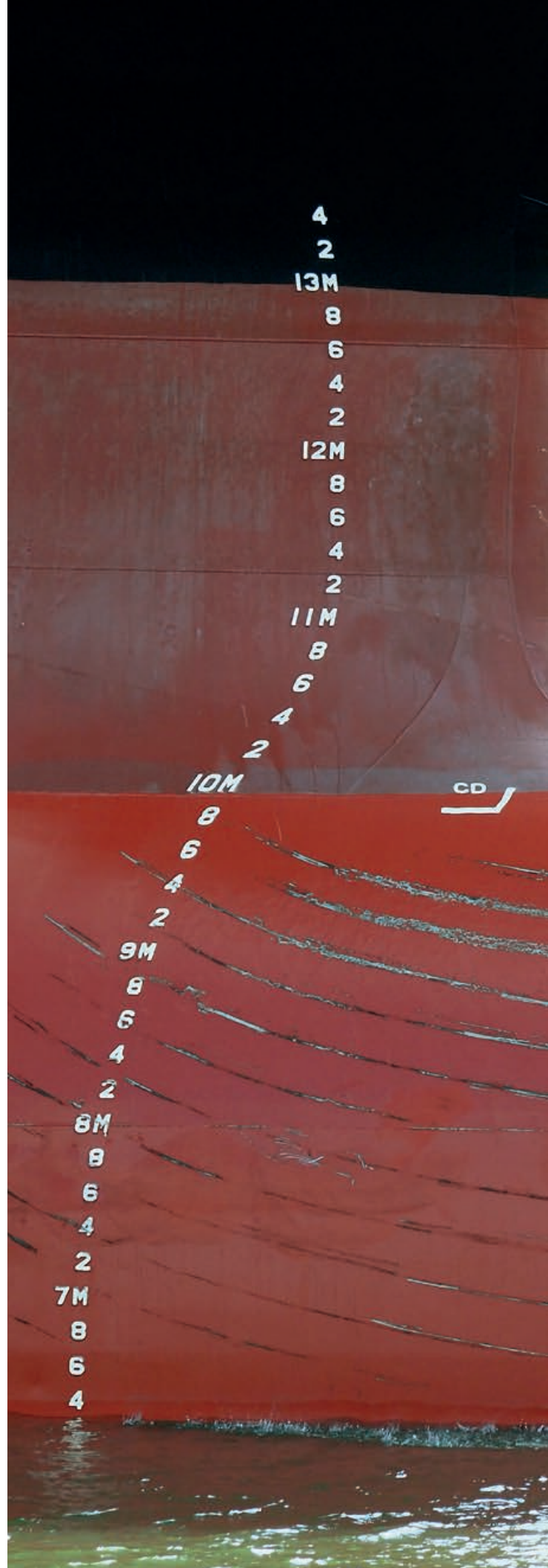
Grote transities in onder andere werk, robotisering, energie, geopolitiek en demografie zullen grote impact hebben op de haven. Voor de tentoonstellingen De Haven van Rotterdam (2020) en Maritiem Rotterdam (2022) spitsen we ons verzamelbeleid toe.

- **De Offshore-industrie**

De Offshore Experience blijft tot 2025 en houden we inhoudelijk actueel. Oplossingen voor grote maatschappelijke uitdagingen, zoals klimaatverandering, milieuzorg en de voedselvoorziening voor een groeiende wereldbevolking, zullen wellicht ook op zee worden gevonden. Welke rol gaat de offshore-industrie hierin spelen?

- **Scheepsbouw**

Binnen de samenwerking van het museum met de Erasmus Universiteit promoveren vier wetenschappers op onderzoek naar de geschiedenis van de Nederlandse scheepsbouw van 1850 tot heden. Bijzondere aandacht verdient de Nederlandse jachtbouw, die tot de wereldtop behoort. In 2024 openen we een grote tentoonstelling over scheepsbouw.

1.3 bezoekers

We zijn een laagdrempelig museum voor een breed publiek. Door een aantrekkelijk aanbod voor kinderen trekken we veel families. Ook scoort het museum goed op educatief bezoek. We streven naar een bredere spreiding van het bezoek en richten ons in de perioden waarin kinderen naar school zijn op toeristen, maritieme liefhebbers en senioren.

We geven goede informatie over onze bereikbaarheid in de binnenstad en zijn toegankelijk voor mensen met een beperking. Onze medewerkers hebben gevoel voor hospitality; ze zorgen ervoor

dat onze bezoekers zich welkom voelen en bezorgen hen een mooie dag in het museum. De financiële drempel voor een museumbezoek houden we laag.

In Rotterdam zijn relatief veel huishoudens met een laag inkomen. Daarom hanteren we betaalbare entreprijzen, werken we niet met toeslagen voor bijzondere tentoonstellingen en bieden we Rotterdampashouders en speciale doelgroepen gratis entree. De afgelopen jaren is mede door de realisatie van een nieuwe Offshore Experience presentatie het aantal bezoekers gegroeid naar bijna 230.000 (zie bijlage bezoekersaantallen). Een groei die we vasthouden en de komende jaren verder uitbouwen.

DOELGROEPEN OVERZICHT	AANBOD	BEREIKT VIA	MARKTGEBIED	%2019
 FAMILIES	Professor Plons Museumhaven en -kade Familietentoonstellingen Maritieme werkplaatsen Spetterclub (6000 leden) kinderen 4-12 jaar	Advertenties, sociale media Combinatie tickets (Spido) Onderwijs terugkomkaartje	Auto max 60 km OV (max 1 uur) Fiets max 15 km Waterbus Dordrecht	60%
 ONDERWIJS	Technieeducatie Meeloopstage maritieme industrie Dealen met Drugs lesprogramma Cultuureducatie	Samenwerking met educatie partners als STC, JINC, KCR, Pabo en YOUZ. Samenwerking in programma Samen sterk met STC en Albada college	Rotterdam Bus max 60km	8%
 BUITENLANDSE TOERISTEN	Museumhaven Rondvaarten Entree, horeca & winkel De Haven tentoonstelling	Cruise terminal Rotterdam Partners Touroperators Toerist info Sociale media	Toeristen in Rotterdam	16%
 ACTIEVE SENIOREN	Vrijwilligers werk Entree, horeca & winkel Museumetalage Maritiem festival	Samenwerking met R'damse organisaties als Opzoemer mee, Buurtwerk, Cultuurscouts en R'dampas. Landelijk ANWB, NS en Museumkaart Sociale media	Nederland	8%
 MARITIEME LIEFHEBBERS	Vrijwilligers werk Tentoonstellingen Bibliotheek Museumhaven Wisselpresentaties MMR on tour / rondvaarten	Sociale media Nieuwsbrieven Vrijwilligersorganisaties Mond tot mond	Regio Rotterdam	5%
 MARITIEME SECTOR (zakelijke markt)	Locatieverhuur Rondvaart historische schepen Entreehal met horeca & winkel Vergaderzalen	Netwerk Branche en koepelorganisaties Marine Club Rotterdam Deltalinqs, Havenvereniging, Scheepvaartkring, etc.	Nederland	3%

2. STRATEGIE

2.1 Strategische koers

Om de potentie van het Maritiem Museum te benutten en onze visie te realiseren hebben we zes strategische beleidslijnen bepaald als kompas voor de activiteiten van het museum.

WE ZIJN HET VENSTER OP DE MARITIEME WERELD

De maritieme sector in de regio Rotterdam is met 4.785 bedrijven een bedrijfstak van betekenis. Als museum vertalen we de maritieme praktijk naar aantrekkelijke presentaties voor een breed publiek. Onder de vlag van Rotterdam Maritime Capital of Europe werken bedrijven, overheden, onderwijs- en cultuurinstellingen samen aan internationale promotie en verbetering van het vestigings- en investeringsklimaat. Het Maritiem Museum heeft zich aan dit initiatief verbonden als ambassadeur, platform en maritiem venster in het hart van de stad.

WE GAAN DE DIALOOG AAN OVER THEMA'S MET MAATSCHAPPELIJKE IMPACT

Onze samenleving staat voor grote uitdagingen op thema's als energietransitie, geopolitiek, internationale handel, grensoverschrijdende criminaliteit en milieuzorg. Met onze spraakmakende tentoonstellingen *Dealen met drugs* en *Offshore Experience* weten we een brede doelgroep te interesseren voor vraagstukken met grote maatschappelijke impact. We laten bezoekers vanuit een ander perspectief naar dingen kijken. We dagen uit een standpunt in te nemen, bevorderen onderlinge dialoog en stimuleren kritische reflectie. We organiseren de komende jaren meer activiteiten en tentoonstellingen over maatschappelijke thema's in relatie met de maritieme wereld. We zoeken hiervoor de dialoog in de stad en werken samen met nieuwe partners met andere achtergronden. Zo spreken we een brede doelgroep aan en verrijken we als museum onze kennis.

ONZE COLLECTIE IS ZICHTBAAR EN TOEGANKELIJK

De objecten uit de collectie zijn de materiële getuigenissen van ons verleden en een bron van kennis. Ons doel is om de collectie nog zichtbaarder en beter toegankelijk te maken, zowel voor wetenschappelijk onderzoek als voor ons publiek. We gaan meer van onze collectie in het museum presenteren en we bouwen aan een beter toegankelijke online presentatie.

WE ZIJN VAN WAARDE VOOR DE STAD EN ALLE ROTTERDAMMERS

Het Maritiem Museum heeft een nationale en internationale aantrekkingskracht. De collectie is eigendom van de gemeente en het museum is opgenomen in de Rotterdamse Culturele Basis (RCB). Cultuur is steeds meer een strategische pijler onder het stedelijk beleid en van grote culturele instellingen mag verantwoordelijkheid worden verwacht. We zijn van waarde voor onze stad en willen nadrukkelijk een bijdrage leveren aan de samenleving. Inclusiviteit, innovatie en interconnectiviteit zijn onderdelen van ons beleid en leidraad bij wat we doen en hoe we dat doen. Als RCB-instelling hebben we hiervoor een concreet plan van aanpak geschreven.

WE DRAGEN BIJ AAN DE STEDENBOUWKUNDIGE ONTWIKKELING VAN HET (MARITIEME) STADSCENTRUM

Het centrum van de stad is in beweging. De renovatie van de Coolsingel, de hoogbouwvisie, revitalisering van de Rotte, plannen voor het Blaakpark en de ontwikkeling van het Maritiem District. Het Maritiem Museum is een belangrijke schakel in deze ontwikkeling. Samen met ondernemers, hotels, Erfgoedhavens, Havenbedrijf, kunstenaars, onderwijsinstellingen en gemeente werken we er de komende jaren hard aan deze plek tot een echte maritieme hotspot te maken. Een aantrekkelijk en dynamisch stadshavengebied in de binnenstad om te wonen, te ondernemen en te ontspannen.

WE ZIJN DE MARITIEME CULTUURATTRACTIE

De belangrijkste drijfveer voor veel bezoekers is een leuk dagje uit. Als museum gaan we de concurrentie aan met andere attracties, met als doel bezoekers een topervaring te bieden en ze iets te leren. We optimaliseren de totale bezoekersreis en investeren daarom in het museumcafé, de museumwinkel en aantrekkelijke tentoonstellingsruimtes. We versterken de maritieme beleving, zetten in op hospitality en zorgen dat iedereen zich meer dan welkom bij ons voelt.

3. ACTIVITEITENPLAN 2021-2024

3.1 Terugblik activiteiten 2017-2020

Na de fusie met het Havenmuseum in 2015 kunnen we onze bezoekers een binnen- en buitenaanbod presenteren. We hebben een nieuw presentatiesysteem voor het buitengebied ontwikkeld en de entree verbouwd om daarmee het binnen- en buitenmuseum sterker met elkaar te verbinden. Met de vaste presentatie Offshore Experience, gerealiseerd in samenwerking met de maritieme industrie, zijn de bezoekersaantallen structureel op een hoger niveau gekomen. De succesvolle en spraakmakende tentoonstelling Dealen met drugs sneed een relevant maatschappelijk thema aan en trok veel nieuwe jonge bezoekers naar het museum. Onze vaste en tijdelijke tentoonstellingen krijgen van onze bezoekers een hoge beoordeling en winnen internationaal prijzen. We zijn verkozen tot BGL Museum van het jaar 2018, de grootste publieksprijs van Nederland. En we zagen onze bezoekersaantallen structureel stijgen, van gemiddeld 167.000 (cultuurplanperiode 2013-2016) naar 223.500 (eerste drie jaar cultuurplanperiode 2017-2020).

Als museum hebben we de wind mee door verschillende ontwikkelingen: de herinrichting van de Coolsingel, de bouw van nieuwe woontorens in het Maritiem District en het toenemend toerisme. We kijken uit naar de in 2020 geplande bouw van het nieuwe Leuvepaviljoen, waarin onze maritieme werkplaatsen en het Haven Informatiepunt van het Havenbedrijf Rotterdam een plek krijgen. Verder hebben we de museumwinkel (in 2019) en het museumcafé (in 2020) in eigen beheer genomen om bezoekers een kwalitatief hogere beleving te bieden, die past bij de kwaliteit en sfeer van ons museum.

3.2 Activiteitenplan 2021-2024

Ook in het nieuwe activiteitenplan belichten we aan de hand van onze collectie maatschappelijk relevante thema's in sociale of historische context. Dat doen we in co-creatie met partners uit wisselende groepen uit de maritieme sector, onderwijs, wetenschap en de stad. We leggen verbindingen en voeren dialoog. Met speciale onderwijsprogramma's richten we ons op scholen waarbij techniekeducatie speerpunt is. Het is onze ambitie om de collectie meer zichtbaar te maken, zowel met vaste en tijdelijke presentaties als digitaal. We hebben ons activiteitenplan ingedeeld in zes onderdelen: presentaties, evenementen, onderwijs, wetenschap, collectie online en de viering van de 150e verjaardag van het museum in 2024.

Bij de realisatie van iedere activiteit stellen we onszelf de volgende vijf vragen:

- **BASIS:** vertellen wij de boeiende verhalen van de haven, de maritieme wereld en zijn invloed op onze samenleving?
- **ACTUALITEIT:** koppelen wij ons maritieme verleden aan maatschappelijk relevante vraagstukken uit het heden?
- **MAATSCHAPPELIJKE RELEVANTIE:** dragen we met onze activiteiten bij aan een betere maatschappij (en dus een betere stad)?
- **DIALOOG:** zijn we alleen aan het zenden of bieden we ruimte voor gesprek?
- **VERBEELDING:** kijken wij voorbij de horizon en maken we mensen bewust van de rol die het water speelt in onze toekomst?

3.2.1 Presentaties

Met onze presentaties stimuleren we de komende beleidsperiode specifiek de interactie met Rotterdammers in de vorm van tentoonstellingen met gastconservatoren: mensen uit de stad die hun ruime blik op onze collectie en verhalen geven. We vragen hen inhoudelijk mee te werken aan deze tentoonstellingen en verwachten via

hun netwerk meer diverse doelgroepen te interesseren voor het museum. We geven aandacht aan maatschappelijke vraagstukken en stimuleren jongeren en wetenschappers om na te denken over nieuwe maritieme technologische innovaties en geven hen een etalage om die te delen.

De museumhaven wordt de komende jaren vernieuwd waarmee we een grote stap zetten in de presentatie en beleving van de haven op de historische locatie waar deze in de zestiende eeuw begon. We bieden een breed publiek een venster op de haven in het hart van de stad. In de in 2021 te realiseren werkplaatsen in het Leuvepaviljoen laten we oude ambachten herleven en brengen we kennis over van de oude op de jonge generaties.

De tentoonstellingen Professor Plons en Zeemonsters zijn ontwikkeld in samenwerking met een klankbordgroep van Rotterdamse gezinnen en scholen. Dit traject gaan we opschalen met als

doel om al onze tentoonstellingen in de periode 2021-2024 te ontwikkelen met een klankbordgroep die de diverse bevolking van Rotterdam goed vertegenwoordigt. Door op deze manier samen te werken met Rotterdammers, ontwikkelen we tentoonstellingen die een nog bredere doelgroep aanspreken en maken we ons museum nog toegankelijker.

We bieden drie typen presentaties aan:

- A. Vaste (langlopende) tentoonstellingen
- B. Tijdelijke tentoonstellingen
- C. Wisselplekken

A. Vaste (langlopende) tentoonstellingen

Dit zijn grote projecten waarvoor een lange voorbereidingstijd en substantiële fondsenwerving nodig is. Drie bestaande vaste presentaties lopen voor een deel door in de nieuwe planperiode. Daarnaast gaan we in de komende cultuurplan periode drie nieuwe vaste (langlopende) presentaties realiseren en geven we de aanzet voor een vierde presentatie in 2025

OFFSHORE EXPERIENCE (T/M 2025)

Deze “hands-on beleving” tentoonstelling laat zien hoe de Nederlandse maritieme industrie omgaat met energiewinning ver weg op zee en diep onder water. Ook tonen we jaarlijks acht nieuwe initiatieven en dagen we bezoekers uit mee te denken over energie van de toekomst.

DE MUSEUMHAVEN (DOORLOPEND)

In de Leuvehaven presenteert het museum zijn buitencollectie historische schepen, hijskranen en andere objecten (o.a. Vuurtoren, Stadsgranzauger 19 en hijsbok Simson). Bezoekers kunnen schepen bezoeken en ontdekken zo meer over het leven aan boord en werken in de haven.

PROFESSOR PLONS (VERSIE IV) (T/M 2023)

Een begrip in Rotterdam. Jonge kinderen (en ouders) ontdekken spelenderwijs de maritieme wereld.

WERKPLAATSEN MARITIEME AMBACHTEN (VANAF 2021)

In het Leuvepaviljoen realiseren we nieuwe werkplaatsen. Een smederij, een metaal- en houtwerkplaats als onderhoud- en restauratieatelier voor de historische buitencollectie. De werkplaatsen worden ook ingezet voor techniekeducatie en voor de overdracht van kennis over historische maritieme ambachten. Bezoekers maken kennis met maritieme ambachten van vroeger en de technieken van nu.

MARITIEM ROTTERDAM (VANAF 2022)

In het jaar waarin de Nieuwe Waterweg 150 jaar bestaat, realiseren we op basis van topstukken uit de collectie een grote permanente presentatie Rotterdam, Maritieme hoofdstad van Europa op de eerste verdieping (Deck 1) van het museum. In deze topstukken tentoonstelling bieden we ook jaarlijks podium aan een gastconservator met een andere culturele achtergrond die aan de hand van objecten uit onze collectie zijn of haar maritiem verhaal vertelt. Zo leggen we als museum nieuwe verbindingen en verzamelen we nieuwe verhalen.

PROFESSOR PLONS V: JONG GELEERD IS OUD GEDAAN (VANAF 2023)

Met de Professor Plons presentatie weet het Maritiem Museum al sinds 1991 jonge kinderen naar het museum te trekken. In een veilige doe-omgeving kunnen jonge kinderen (4-7 jaar) spelend leren en ontdekken en zo kennismaken met een museum en met de maritieme wereld. In 2023 realiseren we een nieuwe Professor Plons met het thema techniek, ambachten en scheepsbouw. Daarbij gaan we actief aan de slag om doelgroepen binnen te krijgen die ons museum nog niet veel bezoeken, zowel in het onderwijs als in het individuele bezoek met het gezin. Voor het onderwijs zoeken we samenwerking met -met name, maar niet uitsluitend- scholen in Rotterdam Zuid. Om meer individuele nieuwe gezinnen te trekken starten we een traject met diversiteitsspecialisten. Professor Plons is hier bij uitstek geschikt voor, omdat het een laagdrempelige expositie is voor kinderen die zo een (soms eerste) positieve museale en maritieme ervaring beleven.

TOEKOMST OP HET WATER (VANAF 2025)

We starten de voorbereidingen van de tentoonstelling De toekomst op het water ter vervanging van de Offshore Experience. We kijken voorbij de horizon en schetsen de kansen op het water voor onze samenleving. Doelstelling is om mensen bewust te maken van de mogelijkheden die de zee biedt. We starten onderzoek, we zoeken partners, we werven fondsen en ontwikkelen de tentoonstelling. We streven er naar deze tentoonstelling in 2025 te openen.

B. Tijdelijke tentoonstellingen

Met onze tijdelijke tentoonstellingen trekken we verschillende doelgroepen naar het museum. We kiezen er hierbij voor om enerzijds onze grote doelgroep families te bedienen. Maar anderzijds willen we ook met wisselende tentoonstellingen de verdieping bieden die de maritieme liefhebbers van het Maritiem Museum verwachten. De komende tentoonstellingen worden spraakmakend, waarbij we zoeken naar andere invalshoeken dan de gebaande paden. Dat doen we door met gastconservatoren te gaan werken, jonge ontwerpers en actuele thema's over het voetlicht te brengen. Soms ontroerend nostalgisch, soms confronterend, maar altijd eerlijk, kritisch en verrijkend.

HUDIGE TENTOONSTELLINGEN DIE DEELS NOG STAAN IN DE NIEUWE CULTUURPLANPERIODE:

- **Dealen met Drugs (2018 t/m 2022)**
- **Zeemonsters (2019 t/m 2021)**
- **De haven van Rotterdam (2020 t/m 2022)**
- **Maritieme meesterwerken I.s.m. Boijmans Van Beuningen. (2020 t/m 2022)**

NIEUWE TIJDELIJKE TENTOONSTELLINGEN VOOR DE CULTUURPLANPERIODE 2021-2024:

Tatoeages en maritieme lifestyle (Najaar 2021)

Het anker als teken van hoop, een windroos of zwaluw symbool voor de juiste koers. Tatoeages bij zeelieden zijn bij iedereen bekend. Maar tegenwoordig hebben veel meer mensen een tatoeage. Welke invloed had en heeft de maritieme wereld op deze uitingen?

Rond de wereld in 80 kaarten (Najaar 2022)

In onze prachtige kaartencollectie zitten veel verhalen verscholen. Hoe is door de tijd heen ons wereldbeeld veranderd, welke ontdekkingen werden er gedaan en welke invloed bracht dit met zich mee vanuit andere culturen?

Migranten (Voorjaar 2023)

In 2023 bestaat de Holland Amerika Lijn 150 jaar. Ook opent dan het nieuwe Landverhuizersmuseum in de Fenixloods. De landverhuizers zochten hun geluk over zee, maar er kwamen ook vele mensen over zee naar Rotterdam. Dit verhaal vormt de basis van onze huidige multiculturele samenleving.

Nederlandse Scheepsbouw (Najaar 2024)

Dit aantrekkelijke, publieksvriendelijke verhaal met verrassende inzichten en interactieve elementen is het resultaat van het onderzoek naar de Nederlandse scheepsbouw vanaf 1850. Een samenwerkingsproject tussen de Erasmus Universiteit en het Maritiem Museum.

De vrouw en de zee (Najaar 2024)

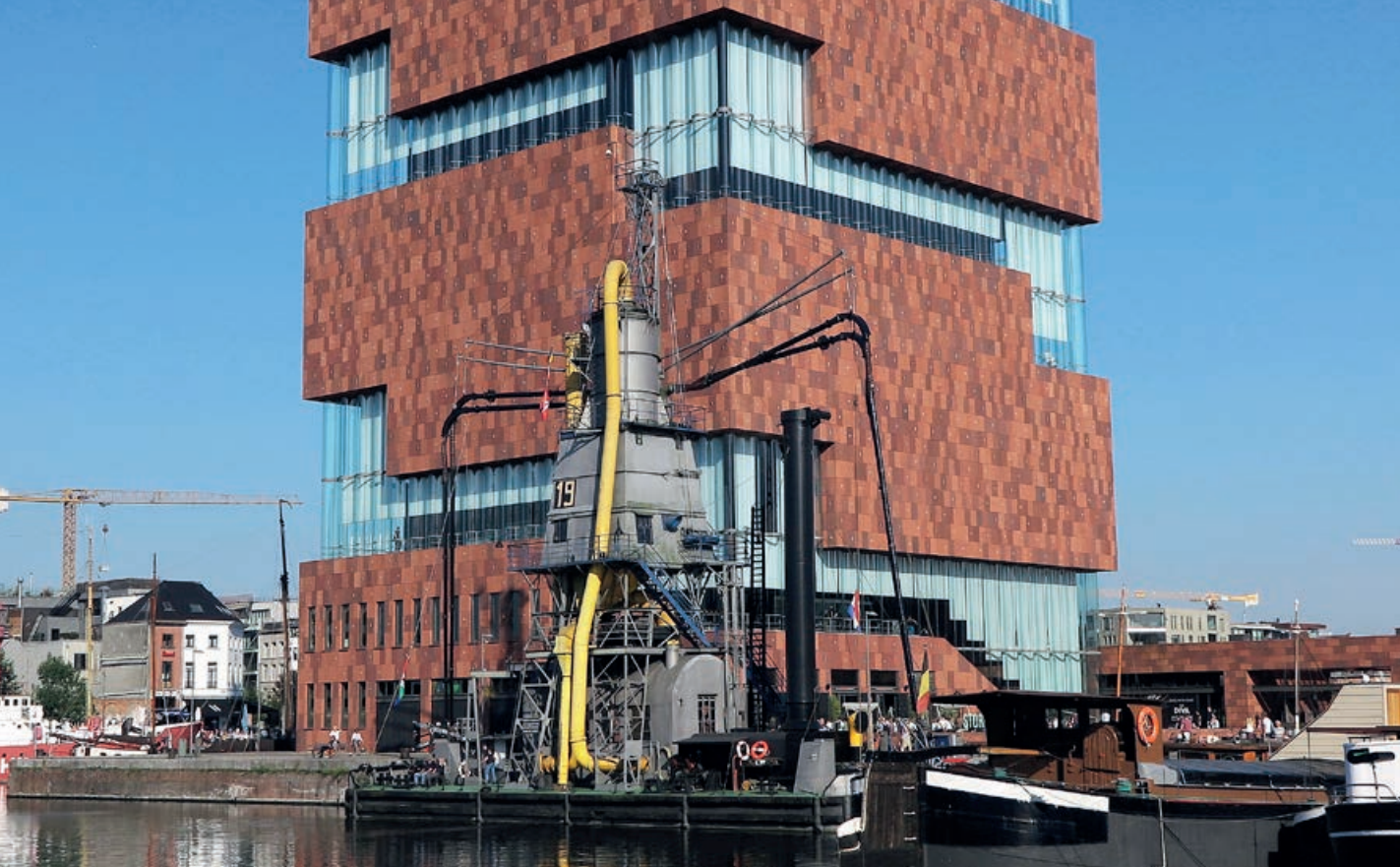
Welke vrouwen speelden een belangrijke rol in de maritieme wereld van toen en nu? Wat deden zij en waarom zijn zij niet vastgelegd in de geschiedenisboeken? Geïnspireerd door het onderzoek en boek '1001 vrouwen in de 20e eeuw'.

C. Wisselplekken

Naast de vaste en tijdelijke tentoonstellingen richten we wisselplekken in voor actuele presentaties die met een hogere frequentie wisselen. De wisselplekken bieden externe partijen een museaal platform voor co-creatie, hebben een hoge attentiewaarde en bieden de mogelijkheid snel op actuele onderwerpen in te spelen. Waarbij het museum actuele onderwerpen, met gebruik van zijn collectie in een sociale of historische context belicht.

- **Gastenplekken aan de museumsteiger (Doorlopend)**
- **Oranje wand met wisselvitruines op Deck 1 (Tot 2022)**
- **Oranje foto-expo presentatiewand (west) op Deck 2 (Doorlopend)**
- **Witte presentatie vitrine (oost) op Deck 2 (Doorlopend)**
- **Wisselplek etalagedepot aan de Schiedamsdijk (Vanaf 2022)**
- **Podium met gastconservators visie op Maritiem Rotterdam (100 m2) (Vanaf 2022)**
- **Museumbibliotheek tafelvitrines (Vanaf 2022)**

3.2.2 Evenementen

Evenementen dragen bij aan de verdieping van ons museumaanbod en sluiten aan op onze tentoonstellingen en de collectie. We bieden een eigentijdse, maatschappelijk relevante programmering voor onze verschillende doelgroepen. Hierbij besteden we extra aandacht aan groepen die een drempel voor het museumbezoek ervaren, zoals Rotterdamse senioren en kinderen met een beperking. Met onze evenementen willen we ook een aanjager zijn van een dynamisch Maritiem District. Behalve feestelijke openingen en de viering van ons 150 jarig bestaan, zijn dit de pijlers:

MARITIEM FESTIVAL

In samenwerking met Rotterdam Festivals en de Wereldhavendagen, het Maritime Capital of Europe netwerk, maritieme bedrijven, maritieme instellingen, culturele en onderwijs partners, vieren we met dit festival de Rotterdamse haven in een week waarvan de Wereldhavendagen het hoogtepunt en sluitstuk vormen. Ons Maritiem Festival biedt een relevant, educatief en plezierig programma dat aansluit bij onze tentoonstellingen en de buitencollectie in de museumhaven. Speciale aandacht is er voor maritieme

innovaties, bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid. Tijdens het Maritiem Festival richten we ons op een breed publiek, van actieve families en stedelijke toekomstbouwers tot maritieme liefhebbers. Met een speciaal programma, dat we in samenwerking met o.a. Opzoomer mee en oudere Rotterdammers uit diverse wijken ontwikkelen, richten we ons nadrukkelijk op de wijkgerichte vrijetijdsgenieter en oudere Rotterdammers, waarbij betekenisgeving, ontmoeting en plezier het uitgangspunt zijn.

VARENDE MUSEUMSCHEPEN

(MARITIEM MUSEUM ON TOUR)

Van juni tot en met september bieden we unieke rondvaarten aan met onze museumschepen door de Rotterdamse haven. Ook bezoeken we met schepen en objecten uit onze eigen historische buitencollectie maritieme evenementen in binnen- en buitenland. Daarnaast zal, volgend op de restauratie, de Stadsgraaanruiger 19 jaarlijks een periode in Antwerpen bij het MAS te bezoeken zijn. Onze schepen en hun bemanning 'on tour' zijn niet alleen een prachtige promotie van ons museum, maar ook ambassadeurs van de maritieme geschiedenis van Rotterdam.

MARITIEM MUSEUM ALS PODIUM

We continueren en verdiepen de bestaande samenwerkingen met Rotterdamse culturele makers en evenementenorganisaties zoals het Sinfonia Maritiem, de City Swim, het Hofplein theater, het IJsvrij festival en North Sea Round Town. We bieden culturele makers uit verschillende hoeken (dans, muziek, audiovisueel, film) een podium in het museumgebouw of in de museumhaven, inclusief alle bijbehorende ondersteuning. Dat gaat van gevestigde partijen als het Rotterdam Philharmonisch, Sinfonia en de Pleinbioscoop tot aan nieuwe culturele initiatieven zoals het Lichtfestival, de Rotterdam Nightwalk en Korenfestival Rotjekoor. Jong, nieuw talent bieden we nadrukkelijk kansen bij onze eigen evenementen, zoals openingen en de jaarlijkse Museumnacht010. Mede door de samenwerking met andere musea kunnen we creatieve makers uit Rotterdam bij ons programma betrekken en verbreden we ook ons publiek. Van april tot en met oktober ontvangen we meer dan dertig bijzondere gastschepen uit binnen- en buitenland, die uiteraard toegankelijk zijn voor publiek.

VAKANTIEPROGRAMMERING

In de schoolvakanties (regio midden), en veel meer dan voorgaande jaren ook daarbuiten, bieden we een programma boordevol activiteiten zoals rondleidingen, ritjes met de locomotor over de kade, een speurtocht door de museumhaven, workshops zeemansknopen en rondvaarten met de Waterbus door het Maritiem District. Doel hiervan is verrijking en verdieping te bieden bij het museumaanbod. Het activiteitenaanbod wordt begeleid door onze eigen medewerkers, vrijwilligers en door partners als SCRAP XL (creatief hergebruik van afvalproducten), Mad Science (techniek workshops), de SKVR (creatieve workshops) en Sail a Future (hergebruik van zeilen ten bate van kansarme jeugd). In samenspraak met klankbordgroepen bieden onze eigen conservatoren en gastsprekers verdieping en de mogelijkheid om aan te sluiten bij actuele ontwikkelingen en maatschappelijk debat, zoals de debatavonden over drugscriminaliteit in Rotterdam en over plastic in de oceanen.

3.2.3 Onderwijs

Onze erfgoededucatie heeft altijd een link naar het heden en sluit aan bij het onderwijs (curriculum op school) en het regulier publiek. We stimuleren dialoog (Dealen met drugs), ontwikkelen talent (Offshore Experience, Botenbouwers, Zeemonsters in de Maas) en bieden herkenning in (stads)identiteit door onze geschiedenislessen. We hebben (en zoeken) structurele samenwerkingen met het onderwijs en maatschappelijke en culturele organisaties in de stad, zoals de PABO van de Hogeschool Rotterdam, YOUZ, JINC en NSGK. We zorgen voor klankbordgroep-spreiding in de stad.

De afgelopen jaren hebben we succesvol ingezet op techniekeducatie. Want, ook in de maritieme sector is er een groot tekort aan technisch personeel. Met onze tentoonstellingen, workshops en bliksemstages maken we leerlingen bewust van de uitdagingen en toekomstmogelijkheden in de maritieme sector.

In 2018 ontvingen we in totaal 17.484 leerlingen uit primair en voortgezet

onderwijs en beroepsonderwijs. We zetten in op groei naar 22.500 schoolbezoeken in 2024. Dit doen we o.a. met een nieuwe Professor Plons tentoonstelling voor het hele jonge kind, gericht op techniekeducatie. We breiden de workshopruimtes uit, gaan nieuwe innovatieve samenwerkingen aan en zetten meer in op onderwijsmarketing.

PRIMAIR ONDERWIJS

Binnen de samenwerking met het Kenniscentrum Cultuureducatie Rotterdam (KCR) zijn we met drie programma's vertegenwoordigd. Dit verband biedt ons de kans om samen te werken met andere cultuurinstellingen in de stad. Ongeveer 70% van de Rotterdamse scholen neemt deel aan het Cultuurtraject. Met het Jeugdvakantiepaspoort doen 3.500 leerlingen mee aan het zomerprogramma in ons museum. Binnen het basisschoolbezoek komen veel kinderen uit gezinnen die normaal niet naar musea gaan. Om hen te stimuleren ons nog een keer te bezoeken bieden we alle kinderen die in schoolverband komen een gratis terugkomkaartje aan.

VOORTGEZET- EN BEROEPSONDERWIJS

In samenwerking met de maritieme sector hebben we rondom onze Offshore Experience een techniek onderwijsprogramma voor het middelbaar onderwijs ontwikkeld. Dit lesprogramma bestaat uit een museumles, een workshop en een bliksemstage bij een maritiem bedrijf voor vmbo- leerlingen (in samenwerking met JINC). Zo komen deze scholieren in aanraking met technische beroepen. Daarnaast werken we samen met het STC, die onze Offshore Experience wekelijks gebruikt voor colleges over de offshore industrie aan alle eerstejaars mbo-studenten. Het museum is betrokken bij het project 'Samen Sterk'. Binnen dit samenwerkingsverband (met STC en Albeda College) kunnen jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt kennis maken met de mogelijkheden van een maritieme loopbaan. Deze voor het museum nieuwe onderwijsproducten gaan we de komende cultuurplanperiode verder ontwikkelen. We gaan met onze in 2021 in het nieuwe Leuvepaviljoen te realiseren werkplaatsen Maritieme Ambachten aansluiten op het landelijke programma Sterk Techniekonderwijs VMBO. De Dealen met Drugs- les sluit aan op de invulling van de burgerschapslessen van het mbo. Tijdens de les worden leerlingen bewust van verleidingen, de risico's van dealen en gemakkelijk geld verdienen, groepsdruk, plaats in de maatschappij, zelfrespect, eigenwaarde, heft in handen nemen en consequenties van keuzes die ze maken.

3.2.4 Wetenschap

Het Maritiem Museum en de Erasmus Universiteit zijn de grondleggers van het Rotterdam Centre for Modern Maritime History dat sinds 1 september 2014 bestaat. Het Centre coördineert en stimuleert wetenschappelijk onderzoek naar de geschiedenis van de Nederlandse scheepvaart sinds 1800. Speerpunten van onderzoek zijn de Nederlandse scheepsbouw, de Rotterdamse haven

en haar verbinding met het achterland en de Nederlandse offshore-industrie. Studenten van de Erasmus Universiteit kunnen over deze thema's colleges volgen en de collectie van het Maritiem Museum als bron voor onderzoek gebruiken. De collectie toont hiermee haar waarde voor het academisch onderwijs en is bron voor wetenschappelijk onderzoek. Binnen het Centre delen museumconservatoren en academisch onderzoekers hun specifieke kennis en kundigheid. De resultaten komen beschikbaar via wetenschappelijke kanalen en leveren een bijdrage aan het publieksprogramma en de tentoonstellingen van het Maritiem Museum. Het Rotterdam Centre for Modern Maritime History werkt ook samen met de Universiteit Leiden en Het Scheepvaartmuseum en zijn universitaire partners. Zo ontstaat een landelijk netwerk.

SPEERPUNTEN WETENSCHAP (2021-2024):

- Ontwikkelen van een innovatieve onderzoeksmethode om in fundamenteel en toegepast wetenschappelijk onderzoek het gebruik van museale collecties te stimuleren als bron van kennis over het (maritieme) verleden.
- Fundamenteel onderzoek in samenwerking met de Erasmus Universiteit (binnen het Rotterdam Centre for Modern Maritime History) op het terrein van de Nederlandse maritieme geschiedenis in internationaal vergelijkend perspectief met focus op Rotterdam.
- Toegepast onderzoek voor het verantwoord beheren en veelzijdig ontsluiten van de collectie door bijdragen aan museale producten en activiteiten.
- Bijdragen aan een betere stad door het Rotterdam Centre for Modern Maritime History, (Erasmus Universiteit en Maritiem Museum) verder te versterken als kennisinstituut voor de stad Rotterdam en in het nationale en internationale veld.

3.2.5 Museumbibliotheek

In onze museumbibliotheek beheren we een waardevolle collectie maritiem gerelateerde boeken. Deze bibliotheekcollectie wordt gebruikt voor wetenschappelijk onderzoek naar de collectie en voor tentoonstellingen. Gebruikers van de bibliotheek zijn enerzijds de eigen medewerkers (educatoren, projectleiders, rondleiders, vrijwilligers, stagiairs en promovendi). Anderzijds kan iedereen die iets wil weten over de maritieme geschiedenis in de breedste zin van het woord voor alle vragen op vrijdag

terecht in onze bibliotheek. Vanaf 2022 gaan we de museumbibliotheek dagelijks toegankelijk maken voor bezoekers. We creëren daarmee ruimte voor ontmoeting en lezingen. Daarnaast tonen we in de bibliotheek wisselende mini-exposities waarbij de eigen boekencollectie gebruikt wordt om onderwerpen van nu te duiden. Zo wordt de museumbibliotheek een verlengstuk van het museum en een plaats voor ontmoeting, debat en verdieping.

3.2.6 Collectie online

Het Maritiem Museum beheert de website Maritiem Digitaal waarin collectie en collectiebeschrijvingen van 20 maritieme musea uit Nederland en Vlaanderen digitaal vindbaar zijn. Daarin heeft ons museum jarenlang voorop gelopen. Vooral wetenschap en collega musea maken er gebruik van, maar ook het publiek kan via onze website zoeken in deze database. Voor Maritiem Digitaal geldt de wet van de remmende voorsprong: het systeem is verouderd. Nieuwe software gekoppeld aan ons collectieregistratiesysteem Adlib biedt meer publieksvriendelijke mogelijkheden en daarmee grotere toegankelijkheid dan onze huidige collectiedatabase. Tijd voor verandering.

TWEE SPOREN

1. In november 2018 is het initiatief Netwerk Maritieme Bronnen (NMB) gelanceerd door Huygens, ING, Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, Rijksmuseum Amsterdam, Scheepvaartmuseum en Zuiderzeemuseum. Het doel is om via Linked Open Data-techniek de diverse collecties te ontsluiten en datasets met elkaar te verbinden. Dat kan echter alleen als de betrokken partijen heldere afspraken maken over een consistente classificatie. Dit is een intensief en langdurig project dat van alle betrokken partijen commitment vraagt. NMB is een logisch vervolg op Maritiem Digitaal. We

steunen het initiatief, praten mee, maar houden daarnaast nog een aantal jaren het oude systeem Maritiem Digitaal overeind.

2. We maken de eigen collectie beter toegankelijk via onze eigen website. Door het formuleren van specifieke zoekthema's wordt een structuur gecreëerd waarin de collectie ook in contextuele zin doorzoekbaar wordt. We gaan de komende jaren gefaseerd onze historische collectie hierop laten aansluiten. Daarbij beginnen we met collecties die te zien zijn in onze tentoonstellingen (Havenpresentatie 2020) en deelcollecties als schilderijen en globes. Om de volledige collectie van het MMR digitaal toegankelijk te maken - ook objecten die auteursrechtelijk beschermd zijn en dus niet via het internet mogen worden getoond - zal binnen het museum een plek gecreëerd worden waar bezoekers de collectie kunnen raadplegen. Om dit mogelijk te maken investeren we in de ICT infrastructuur, verdere registratie en digitalisering.

Onze doelstelling is om de eigen collectie van het Maritiem Museum zoveel mogelijk (afhankelijk van auteursrechten) zichtbaar te maken voor een breed publiek. Via Maritiem Digitaal is van 100% van onze collectie informatie online vindbaar. Daarbij gaat het om tekst en is slechts bij een deel beeld beschikbaar (door auteursrechten bij met name onze uitgebreide fotocollectie). Het is onze ambitie door een directe koppeling tussen onze Adlib collectieadministratie en onze website www.maritiemmuseum.nl hierin een kwaliteitsslag te maken op de zoekfuncties, vindbaarheid en informatieverdieping.

3.2.7 Maritiem Museum 150 jaar

Op 15 februari 2024 viert het Maritiem Museum zijn 150e verjaardag. We gaan dan terug- en vooruitblikken. En we hebben ook een wens. Een uniek nieuw museumgebouw: een prachtig cadeau voor alle Rotterdammers.

Als museum groeien wij uit ons jasje. Dit is voelbaar bij educatie en op onze drukke momenten (met name in de vakanties). Onze entreehal is te klein om de verschillende groepen te ontvangen. Er is een tekort aan (techniek)educatie ruimtes om groepen zelf aan de slag te laten gaan en we missen een auditorium. Ook denken we als museum meer te kunnen betekenen voor de stad. Een nieuw gebouw zou een sterke verbinding aan kunnen gaan met de bewoners. In de plint van het gebouw kunnen naast de ontvangsthal van het museum ook andere functies gehuisvest worden die betekenisvol zijn voor de bewoners van Rotterdam. Hiermee wordt het museumgebouw een onderdeel van het dagelijks leven in onze stad.

Ons idee is dat we bij het 150-jarig bestaan van het Maritiem Museum in 2024 aan de stad kunnen presenteren hoe dat nieuwe museumgebouw eruit zou kunnen zien. Als cadeau aan het museum, maar meer nog als een cadeau aan de stad. Om te komen tot een goede visie en invulling van gebouw en buitenruimte moet er een stedenbouwkundige visie ontwikkeld worden en vervolgens een pitch worden uitgeschreven. Dit zouden we samen met de gemeente willen doen (net zoals het traject dat we doorlopen hebben voor het realiseren van het nieuwe paviljoen aan de Leuvehaven). Welke partijen hierbij betrokken moeten worden en hoe we dit kunnen doen in samenspraak met de bewoners van de stad gaan we op korte termijn met de gemeente overleggen.

4. HET MUSEUM ALS CULTURELE ONDERNEMING

Het Maritiem Museum Rotterdam is een culturele onderneming. Dat vraagt om een specifieke besturing en organisatie.

4.1 Groei Publieksbereik

BEZOEKERSREIS

We zijn voor veel bezoekers een laagdrempelige culturele dagattractie. Ons doel is om bezoekers een topervaring te bieden. Dat gaat verder dan een bezoek aan de tentoonstelling. Het is belangrijk dat we de totale bezoekersreis optimaliseren. Daarbij besteden we aandacht aan alle zaken die de bezoekersbeleving beïnvloeden. Dat gaat over goede bereikbaarheid, vriendelijke mensen bij de balie en in het museum en goede informatie over wat er waar allemaal te zien en te doen is. Ook is het belangrijk dat het museum schoon en goed verzorgd is en dat de bezoeker zich veilig voelt. We nemen ook de exploitatie van de horeca en museumwinkel in eigen beheer, om deze beter te laten aansluiten bij de maritieme sfeer en kwaliteit die we in het museum nastreven. We verwachten dat daardoor niet alleen de waardering van bezoekers (en de NPS) omhoog gaat, maar ook de verblijfsduur en de besteding zullen stijgen. De belangrijkste rol daarbij hebben onze medewerkers en vrijwilligers. Want zij brengen als gastvrije verhalenvertellers het museum, de museumhaven en de collectie tot leven.

MARKETING & COMMUNICATIE

Ons uitgebreide aanbod aan activiteiten heeft als doel een breed publiek te bereiken. Dat vraagt om gerichte communicatie naar verschillende doelgroepen. Het zwaartepunt van onze mediacampagnes ligt rond de schoolvakanties, de opening van nieuwe tentoonstellingen, het Maritiem Festival, de restauratie van de Stadsgranaanruiger en onze 150e verjaardag.

We zetten daarbij in op nieuw bezoek en herhaalbezoek. Het museum is vooral populair bij families. Daarnaast willen we het museumbezoek beter spreiden en kansrijke bezoekersgroepen (zoals buitenlandse toeristen, actieve senioren en de maritieme liefhebbers) verleiden om in de daluren en dalperiodes te komen.

Onze focus ligt vooral op goede content op het web, sociale media, e-nieuwsbrieven en in de media om onze verhalen te delen, publiek en stakeholders aan het museum te verbinden en ons programma onder de aandacht te brengen. Hierbij houden we nadrukkelijk rekening met de diverse samenstelling van de samenleving. Daarnaast zetten we campagnes in gericht op het onderwijs en de zakelijke markt en bouwen we onze merkkracht en ambassadeurschap onder Rotterdamse kinderen verder uit met ons loyaltyprogramma Professor Plons' Spetterclub.

Het Maritiem Museum werkt mee aan de sinds 2017 door Rotterdam Festivals uitgevoerde Whize analyse van het

museumbezoek (voorheen Mosaic). We registreren zelf het aantal buitenlandse bezoekers en het educatief bezoek.

HERKOMST BEZOEKERS 2018	PUBLIEKSANALYSE (WHIZE) ROTTERDAM FESTIVALS	ANALYSE INCL. BUITENLANDS BEZOEK
Rotterdam	17%	15%
Regio Rijnmond	12%	11%
Rest van Nederland	71%	64%
Totaal Nederland	100%	11%
Buitenlandse bezoekers		10%
Totaal		100%

De Whize analyse geeft ons inzicht in de samenstelling van het publiek binnen de culturele doelgroepen in Rotterdam. Uit de analyse van cultuuroelgroepen blijkt dat het Maritiem Museum in vergelijking met de andere Rotterdamse musea een oververtegenwoordiging heeft van de Actieve families ten opzichte van het totale publiek van de musea. Ook zijn de Elitaire cultuurminnaars en de Randstedelijke gemakzoekers oververtegenwoordigd ten opzichte van het totale publiek van de musea, maar dit verschil is minder significant. In de komende cultuurplanperiode is het onze ambitie om het hoge bereik op Actieve families vast te houden en zien

we kansen om ons bereik bij Stedelijke toekomstbouwers te vergroten. We doen dat door het verlagen van praktische drempels voor een museumbezoek met voordelige familiearrangementen, gratis entree met Rotterdampas of een Jeugdvakantiepaspoort, regelmatige win-acties op social media en terugkom kaartjes n.a.v. schoolbezoek. Daarnaast bieden we heldere informatievoorziening ter voorbereiding op een museumbezoek en voorzieningen om bijvoorbeeld je eigen eten te kunnen nuttigen in het museum. Ook dragen we zorg voor herkenbaarheid en diversiteit in de modellen in onze promotionele uitingen.

Culturele doelgroepen	Rotterdamse Huishoudens	Bezoekers MMR 2018	Index MMR 2018	Bezoek aan musea	Rotterdam Index
Stadse alleseters	14,9%	14,8%	99	22,4%	66
Elitaire cultuurminnaars	3,8%	12,1%	317	10,9%	111
Klassieke kunstliefhebbers	3,1%	3,6%	114	4,7%	76
Actieve families	6,5%	19,7%	304	11,1%	177
Randstedelijke gemakzoekers	4,6%	6,3%	135	6,4%	98
Digitale kijkers	9,1%	7,6%	84	8,5%	90
Stedelijke toekomstbouwers	35,6%	25,1%	70	23%	109
Wijkgerichte vrijetijdsgenieters	20,8%	7,6%	37	11,7%	65
Overige	1,4%	3,1%	226	1,3%	234
Totaal	100,0%	100,0%		100%	

BEZOEKERSONDERZOEK

Onze bezoekers zijn onze grootste ambassadeurs. De Net Promoter Score (NPS) is een instrument om klanttevredenheid en loyaliteit te meten. Hoe hoger de score, hoe meer tevreden de bezoekers zijn. We stellen hen de vraag hoe waarschijnlijk (op een schaal van 1 t/m 10) het is dat ze het museum aan anderen aanraden. De NPS score meet het percentage promoters (bezoekers die een score van 9 of 10 gaven). Onze ambitie is om de NPS te verhogen van 32 (2016), 38 (2018) naar 46 in 2024.

We nemen deel aan het doorlopend bezoekersonderzoek van Hendrik Beerda. In 2019 scoren we:

- Gemiddeld rapportcijfer van 8,7 (2016: 8,0).
- Gemiddelde verblijfsduur van 198 minuten (2016: 179)
- Percentage bezoekers dat zich (zeer) verbonden voelt met museum: 56% (2016: 44%)
- Bijdrage museum bepalend en belangrijk woonplezier Rotterdam: 77% (2016: 45%)
- Ook monitoren we de bezoekerservaringen op sociale media en ondernemen op basis daarvan actie.

PRIJSSTELLING EN OPENSTELLING

Onze entreegelden zijn marktconform en zullen de komende jaren de CBS indexering volgen. In onze prijsstelling houden we nadrukkelijk rekening met Rotterdammers die minder te besteden

hebben door het wegnemen van drempels. We bieden Rotterdampashouders onbeperkt gratis toegang. Kinderen met het Jeugdvakantiepaspoort krijgen gratis toegang plus een gratis educatief programma in de schoolvakantie. We hebben kortingsacties voor speciale doelgroepen en alle leerlingen die in schoolverband het museum bezoeken ontvangen een gratis terugkomkaartje om met hun familie voordelig nog eens terug te komen. Voor ons educatieve aanbod vragen we alleen een bijdrage om de directe kosten te dekken. Nu we onze museumwinkel en ons museumcafé in eigen beheer hebben kunnen we aantrekkelijke (groeps) arrangementen aanbieden.

Het museum is open van dinsdag tot en met zaterdag van 10.00 tot 17.00 uur en op zon- en feestdagen van 11.00 tot 17.00 uur. In de vakantieperiodes is het museum ook op maandag van 10.00 tot 17.00 geopend. Dit is opgeteld 2.210 uur per jaar, oftewel 42,5 uur per week. Voor het onderwijs zijn we bovendien extra open op maandagen en gaan we door de weeks een half uur eerder open. Voor zakelijke verhuur zijn we op reservering 's avonds geopend.

ZAKELIJKE VERHUUR

Maritieme bedrijven bieden we een aantrekkelijke ontmoetingsplek in het maritieme hart van de stad. Onze horeca en verhuurinkomsten zullen hier van profiteren. Met gerichte sales voor zakelijke verhuur zetten we in op het verhogen van de eigen inkomsten.

4.2 Huisvesting

Ons gebouw en buitenterrein met kades en museumhaven zijn ons visitekaartje. Ze vormen de eerste indruk die bezoekers van ons museum krijgen. Gezien de bouwkundige staat van het museumgebouw en zijn locatie in het hart van de stad (met o.a. vandalisme, graffiti en afval als neveneffecten) is het op orde en veilig houden van onze gebouwen en terreinen een voortdurend aandachtspunt. We hebben ervoor gekozen om voor onderhoud vanaf 2020 minder afhankelijk te zijn van de gemeente als verhuurder door een aantal beheer- en onderhoudstaken over te nemen. Voordeel daarvan is dat we meer invloed hebben op onze uitstraling.

Naast ons depot in het museumgebouw huren we extra depotruimte in de Metaalhof (samen met drie andere Rotterdamse musea) en in Ridderkerk (voor de buitencollectie). Om de collectie goed te kunnen beheren zoeken we extra depotruimte. We onderzoeken daarvoor de mogelijkheid om extra ruimte bij te huren in de Metaalhof op het moment dat Boijmans Van Beuningen daar vertrekt na opening van zijn nieuwe depot.

Eind 2020 wordt het nieuwe Leuvehavenpaviljoen opgeleverd. In dit gebouw komen onze educatieve maritieme werkplaatsen voor onderhoud van onze buitencollectie. Duurzaamheid is een belangrijk thema bij onze huisvesting. De realisatie van 156 zonnepanelen op het nieuwe Leuvehavenpaviljoen is hierbij een belangrijke eerste aanzet.

We gaan ook onze museumsteigers aanpassen om onze unieke collectie historische schepen, graanelevator en hijsbok Simson beter te kunnen presenteren. Bijkomend voordeel is dat onze bezoekers zo ook een logisch rondje door de Museumhaven kunnen maken. Ook realiseren we zo een betere verbinding tussen het buitenmuseum en het museumgebouw. In overleg met de gemeente maken we plannen voor een herinrichting van de Leuvehavenkade. De gewenste leisure functie voor Rotterdammers en toeristen biedt veel kansen. Denk aan het versterken van de bezoekersbeleving en de hiermee in verband staande groei in entree-, horeca- en winkelinkomsten. Maar dit kan ook spanning geven met onze functie als werkend museum voor het onderhoud van onze buitencollectie. Goede afspraken met de gemeente zijn essentieel om deze functie ook voor de toekomst te garanderen.

Een vergezicht op huisvesting

Het Maritiem Museum is, sinds de fusie met het Havenmuseum in 2015, een unieke combinatie van een binnenmuseum en een historische museumhaven. Het is het grootste maritieme openluchtmuseum van Europa. De museumkade wordt niet beheerd als een besloten openluchtmuseum, maar als een voor iedere voorbijganger toegankelijke buitenruimte om de band tussen stad en haven te benadrukken.

Het hoofdgebouw van het museum dateert uit 1984 en groot onderhoud is in toenemende mate een gesprekstema met de dienst stadsontwikkeling van de gemeente Rotterdam als huisbaas en verhuurder. Landschapsarchitect Adriaan Geuze heeft bij het uitwerken van zijn ontwerp voor de Coolsingel al de suggestie gedaan voor een nieuw museumgebouw, waarbij het museum en het beeld Verwoeste Stad van Ossip Zadkine op Plein 1940 van plaats zouden moeten wisselen.

Zo kan het 'venster op de haven' vanaf de recent gerenoveerde Coolsingel worden hersteld. Hiervoor moet natuurlijk nog veel onderzocht en gerekend worden, maar het museum is zeker een voorstander van een nieuw gebouw aan/in de historische Leuvehaven. Dit biedt kansen om één van

de beste maritieme collecties ter wereld op een moderne en aantrekkelijke manier te presenteren in het hart van Rotterdam, de maritime capital of Europe. Een icoon voor de stad. Daarbij zou een nieuwe vaarverbinding vanuit de Leuvehaven naar de doodlopende rivier de Rotte door middel van een moderne overtoom door of langs het museum een spraakmakende aanvulling kunnen zijn. De komende jaren willen we graag samen met de gemeente Rotterdam en andere partijen in gesprek om de mogelijkheden te onderzoeken.

ARGUMENTEN VOOR NIEUW GEBOUW:

- Iconische verwijzing naar het maritieme DNA van Rotterdam, een must see voor bezoekers van de stad
- Verbinding tussen de nu doodlopende Rotte en het Maritiem District
- Het huidige museumgebouw is aan groot onderhoud toe
- Stedenbouwkundige verbetering stadscentrum, zicht op de haven en Erasmusbrug
- Beeld van Zadkine "De verwoeste stad" weer terug op de oorspronkelijke plek.
- Een voor iedereen toegankelijk gebouw
- In combinatie met woningen, kantoren of hotelaccomodatatie binnen de hoogbouwvisie te realiseren

4.3 Personeel en organisatie

DIVERSITEIT, DUURZAME INZETBAARHEID EN LEERBEDRIJF

We willen een museum en werkgever zijn waar iedereen welkom is en zichzelf kan zijn. Ons doel is om een personeelsbestand te hebben dat een afspiegeling is van de (veranderende) populatie in Rotterdam. Om dit ook echt waar te maken ondertekenen we het Charter Diversiteit van de Stichting van de Arbeid. Onderdeel van dit Charter is het opstellen en monitoren van een voorgeschreven plan van aanpak. Op dit moment heeft 28% van de medewerkers een migratie achtergrond (Rotterdam 50%). Ons doel is 40% in 2024.

De gemiddelde leeftijd van de medewerkers met een dienstverband is 47 jaar. De komende periode staat in het teken

van verjonging enerzijds en duurzame inzetbaarheid anderzijds. Daarbij dragen we zorg voor goede werkomstandigheden, stimuleren gezond gedrag en bieden medewerkers ontwikkel- en doorgroeimogelijkheden. Daarnaast bieden we medewerkers ook de mogelijkheid om een stapje terug te doen in het kader van leeftijdsbewust personeelsbeleid.

In de komende beleidsperiode werkt het personeelsbeleid vanuit drie thema's: diversiteit, duurzame inzetbaarheid en leerbedrijf. Het museum heeft op 31 december 2019 68 medewerkers in dienst (58,4 Fte) en 171 vrijwilligers (34,4 Fte)

PERSONEELSBESTAND

	2013	2014(*)	2015	2016	2017	2018	2019	2020 (**)
Medewerkers	42		71	62	63	65	68	71
FTE	46,0	48,0	54,7	51,5	54,0	55,9	58,4	61,4
Vrijwilligers	7	200	210	203	183	154	171	180
FTE	1,4	40	42	40,6	36,6	30,8	34,2	36

(*) fusie Maritiem museum Rotterdam & havenmuseum

(**) vanaf 2020 heeft het museum de museumwinkel en de museumhoreca in eigen beheer

We gaan ons meer als leerbedrijf profileren, zodat we organisatiebreed jong talent kunnen opleiden. Hiervoor zetten we een organisatie op met bekwame leermeesters. Zo bieden we jongeren, herintreders en potentiële vrijwilligers de kans om kennis te maken met het werken in een museum. We werken actief samen met het onderwijs en organisaties voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

VRIJWILLIGERS

Met onze grote groep vrijwilligers beschikken we over een geweldige bron van kennis en vaardigheden. Ze helpen ons bij het uitvoeren van onze museale kerntaken. Met een duidelijk vrijwilligersbeleid weten we een grote groep ervaren (vaak oudere) Rotterdammers aan het museum te binden voor het onderhoud van de buitencollectie, als verhalenvertellers, schippers en ter ondersteuning van de (deel)registratie en digitalisering van onze collectie (boeken en technische scheepsbouwtekeningen). Ook is hun specifieke inhoudelijke kennis zeer welkom bij het aanvullen en corrigeren van de objectbeschrijvingen.

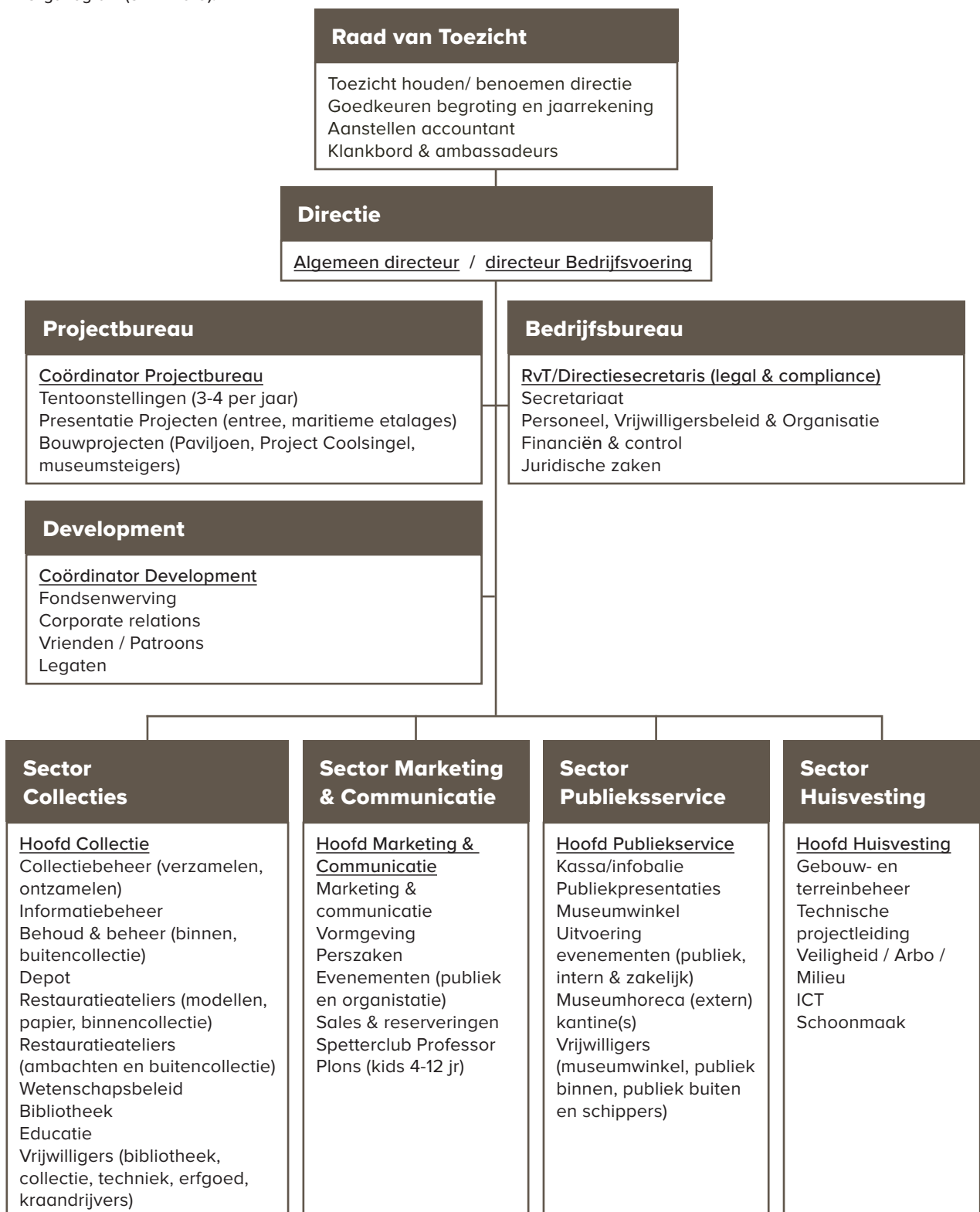

MANAGEMENT EN ORGANISATIE

Het Maritiem Museum heeft een Raad van Toezichtmodel. De RvT heeft twee statutair directeuren benoemd. Een algemeen directeur met als aandachtsvelden collectie, marketing & communicatie, development en presentatie. Daarnaast een directeur bedrijfsvoering met als aandachtsvelden publieksservice, huisvesting en het bedrijfsbureau (secretariaat, personeelszaken,

financiële zaken, ICT en juridische zaken). De organisatie heeft een wekelijks management team overleg met de directie, de directiesecretaris, drie sectorhoofden en een coördinator development voor onderlinge afstemming. De directie overlegt periodiek met de ondernemingsraad. Verder zijn er twee vertrouwenspersonen benoemd en opgeleid voor medewerkers en vrijwilligers.

Organogram (31-12-2019):

4.4 Toezicht en governance

RAAD VAN TOEZICHT

De directie legt verantwoording af aan de Raad van Toezicht (RvT). Directie en RvT vergaderen vijf keer per jaar, of meer als dat nodig is. In onderstaand overzicht vindt u de samenstelling, zittingstermijnen en profielen

Naam	Maatschappelijke functie	Functie RvT	Zittingstermijn	Profiel
Drs. Roland Pechtold	Algemeen directeur GroenLeven	Voorzitter	2014/02 – 2018/02 2018/02 – 2022/02	Politiek, maatschappelijk
Drs. Madelon Bangma-Tjaden RA	CFO Royal Sanders	Lid	2019/03 – 2023/03	Financieel
Mr. Haco van der Houven van Oordt	Advocaat/Partner AKD Rotterdam	Lid	2014/07 – 2018/07 2018/07 – 2022/07	Juridisch
René de Vries	Rijkshavenmeester	Lid	2014/07 – 2018/07 2018/07 – 2022/07	Haven / Maritiem
Gyzlene ElAziza Kramer- Zeroual MSC	Programmamanager Strategie en Externe betrekkingen Albada college	Lid	2019/03 – 2023/03	Educatie / Inclusiviteit
Drs. Janelle Moerman	Directeur Museum Prinsenhof Delft	Lid	2019/01 – 2023/01	Museaal

CODES

Bij de uitvoering van zijn werkzaamheden conformeert het Maritiem Museum zich aan vier codes.

• CODE CULTURELE DIVERSITEIT

De Code is bedoeld om culturele diversiteit structureel te verankeren in publiek gefinancierde culturele instellingen. Het Maritiem Museum onderschrijft deze Code. In het als hoofdstuk 5 opgenomen Plan van Aanpak (instellingen Rotterdamse Culturele Basis) hebben we concrete doelen op dit terrein geformuleerd.

• ETHISCHE CODE VOOR MUSEA

De Ethische Code legt normen vast voor de handelwijze en het prestatieniveau van museummedewerkers en anderen die tot de museale beroepsgroep gerekend worden. De Code legt ook vast wat overheden en andere stakeholders redelijkerwijs mogen verwachten van het museale beroepenveld. De Museumnorm schrijft voor dat alle medewerkers, bestuurders en vrijwilligers

van het geregistreerde museum bekend zijn met deze Code. Om dit te borgen ontvangen alle medewerkers, vrijwilligers en RvT-leden een exemplaar van de Code. Verder wordt de code jaarlijks besproken in een personeelsbijeenkomst en een RvT vergadering. Vijfjaarlijks is er een externe audit van het Museumregister.

• FAIR PRACTICE CODE

De Code is bedoeld om duurzaam, eerlijk en transparant ondernemen en werken in kunst, cultuur en creatieve industrie mogelijk te maken. Het museum onderschrijft de Code en leeft deze na op de voor onze instelling relevante punten als personeels-, vrijwilligers- en stagiairsbeleid, scholings- en opleidingsmogelijkheden en het respecteren van CAO's en honorariumrichtlijnen (met inbegrip van stage- en vrijwilligersvergoedingen). De berekening van personeelskosten in de begroting en de respectievelijke deelbegrotingen is op de in deze richtlijnen genoemde kaders gebaseerd. De daadwerkelijke inzet van uren

wordt, mede in het kader van een verantwoord personeelsbeleid, zoveel mogelijk afgestemd op het aantal uren dat op grond van het dienstverband of de samenwerkingsovereenkomst wordt gehonoreerd. In onderling overleg kan daar incidenteel van worden afgeweken. Indien er sprake is van een structurele overschrijding van het aantal contractueel vastgelegde uren wordt in overleg met de betrokkene(n) naar andere oplossingen gezocht, bijvoorbeeld door aanpassing van takenpakketten of herverdeling van taken. Het museum streeft ernaar bij webpresentaties (zoals website en Maritiem Digitaal) bestaande rechten van derden te respecteren en zal in voorkomende gevallen daartoe stappen zetten. In gevallen waarin geen expliciete toestemming is verleend of de rechten nog niet zijn geregeld, wordt van gebruik afgezien.

• GOVERNANCE CODE CULTUUR

Het museum hanteert deze Code die de verhouding regelt tussen toezichthouders en bestuurders bij instellingen in de culturele sector. De Code is normstellend voor het gedrag en de omgang met conflicterende belangen. We hebben de

Code geïmplementeerd, bespreken deze jaarlijks en leggen verantwoording af in ons jaarverslag. De Raad van Toezicht doet dit in haar eigen jaarverslag.

De taken en verantwoordelijkheden binnen de Stichting Maritiem Museum Rotterdam zijn vastgelegd in de statuten, in het reglement van de Raad van Toezicht en in het directiereglement. Binnen de twee gremia is een duidelijke taakverdeling afgesproken, die de individuele leden niet ontslaat van hun gezamenlijke verantwoordelijkheid. De leden van de RvT zijn benoemd op grond van hun specifieke kundigheden, waarbij diversiteit een belangrijk criterium is. Zij streven ernaar conflicterende belangen te vermijden en houden elkaar op dit punt scherp. De GCC vormt het richtsnoer voor hun handelen en de uitvoering van hun taken m.b.t. een verantwoorde bedrijfsvoering binnen de wettelijke kaders. De Stichting kent een open en veilige bedrijfscultuur, waarin het mogelijk is om misstanden te signaleren. De belangen van medewerkers en vrijwilligers zijn geborgd in een CAO en arbeids-, resp. vrijwilligersovereenkomsten.

4.5 Financieel, development en risicoparagraaf

FINANCIEEL

Het museum is een maatschappelijke organisatie en streeft naar een zogenoemde nulbegroting. In overleg met de gemeente is afgesproken dat het museum een gewenst weerstandsvermogen nastreeft dat voorziet in dekking van zes maanden directe en indirecte inkomsten.

Sinds 2019 werkt het museum met een meerjaren onderhoudsvlootplan (MJOP) voor de buitencollectie. We plannen negen jaren vooruit en maken iedere drie jaar een update. Met dit plan kunnen we een jaarlijkse vaste dotatie voor groot onderhoud doen en voorkomen we dat werf- en groot onderhoudsbeurten voor de objecten uit de buitencollectie grote fluctuaties in het resultaat veroorzaken of daardoor goed onderhoud in het gedrang komt.

Naast groot onderhoud kennen we ook restauratieprojecten. Hiervoor werven we aparte fondsen. Voorbeeld is de Stadsgraanzuiger 19, de laatste operationele graanelevator ter wereld. Samen met de Vlaamse overheid en het MAS Antwerpen werken we aan een restauratieplan onder de voorwaarde dat de graanelevator wisselend in Antwerpen en Rotterdam te zien zal zijn.

Aan de inkomstenkant hebben we gerekend met een jaarlijkse bezoekersgroei van 10.000 per jaar. Voor de geplande langlopende en tijdelijke tentoonstellingen, de eerder genoemde restauratieprojecten en het wetenschapsbeleid hebben we onszelf ambitieuze fondsenwervingsdoelstellingen (development) gesteld.

Vanaf 2020 nemen we de exploitatie van het museumcafé en de museumwinkel in eigen hand. Daardoor krijgen we meer grip op de kwaliteit van dienstverlening en daardoor op een positieve beleving van de totale bezoekersreis aan het museum. Hierdoor stijgen in onze begroting de kosten (personeel, inkoop, etc.) maar ook

de opbrengsten (verkoop museumwinkel en omzet museumcafé).

We hebben de financiële kant van onze plannen 2021-2024 doorgerekend en als bijlage opgenomen. We zijn uitgegaan van de in de afgelopen jaren in rekening gebrachte huisvestingskosten en hebben rekening gehouden met een verhoging door het nieuw te bouwen Leuvepaviljoen en de gewenste uitbreiding van depotruimte in het gezamenlijke museumdepot de Metaalhof. Voor de ontwikkeling van de loonkosten hebben we gerekend met een jaarlijkse salarisgroei van 2,0%. Verder houden we voor de inhuur van derden rekening met de Fair Practice Code.

Om onze plannen te kunnen uitvoeren vragen we een jaarlijkse subsidie aan van € 5.897.000,-

DEVELOPMENT

Om al onze ideeën voor de komende beleidsperiode te realiseren zijn draagvlak en financiële middelen cruciaal. Het museum heeft daarom een afdeling Development en Relatiebeheer die nieuwe kansen voor het museum creëert en verzilvert.

We investeren in de mogelijkheden die Rotterdam Maritime Capital of Europe ons biedt. Met een groot aantal bedrijven die een inhoudelijke connectie hebben met het werkveld van het Maritiem Museum, zien wij kansen om onze eerder ingezette ambitie om het (t)huis van de maritieme industrie te zijn nog meer uit te bouwen. Dit zorgt voor betrokkenheid van de bedrijven en hun medewerkers, financiële daadkracht, maar draagt ook bij aan bijvoorbeeld de opbouw van onze collectie. De jaarlijkse bijdrage per bedrijf voor onze businessclub is laag, zodat we bouwen aan een brede basis van betrokken bedrijven, waaronder ook enkele grotere sponsors. Daarnaast zorgen de structurele bijdrage en de opbrengst van de geormerkte loten van de BankGiroLoterij voor een stevige fundament onder het museum. Eenzelfde aanpak gaan we inzetten voor onze particuliere donateurs.

We focussen daarbij op een waardevolle relatie met onze patronen en mogelijke nalatenschappen.

Tot slot grijpen wij de kansen die tentoonstellingen of projecten op het gebied van collectie en educatie ons bieden voor externe financiering. Hiervoor werken we bij elke project al bij de opstart samen met projectgroepen. Resultaat kan worden geboekt door een mix van extra bijdragen uit de eerder genoemde basis, nieuwe partners, particuliere en private fondsen. Belangrijke projecten met extra aandacht en lange voorbereiding in de komende beleidsperiode zijn de restauratie en herinrichting van de Stadsgraanzuiger 19 en de vernieuwing van Professor Plons. Ook zullen we werven voor het vervolg op ons wetenschapsbeleid en de voortzetting van onze techniekeducatie activiteiten.

RISICOPARAGRAAF

We hebben de verschillende risico's die het museum loopt en de gevolgen daarvan in kaart gebracht in een risicoparagraaf. De mogelijke risico's lopen van arbeidsrisico's, publieksrisico's, diefstal van de collectie, brand in het museum, hoge waterstand in de Nieuwe Maas en Leuvehaven en zinken van de buitencollectie tot terroristische dreiging en cyberaanvallen.

In 2019 is een Risico-inventarisatie en Evaluatie (RI&E) uitgevoerd. Naar aanleiding daarvan is het calamiteitenplan geactualiseerd en geïmplementeerd.

- Arbeidsrisico's en publieksrisico's (ongelukken met publiek, brand, EHBO-incidenten, veiligheid werknemers):
Het museum voldoet aan de wet- en regelgeving in deze. Er is altijd een BHV'er in het museum. Hulpdiensten: politie, brandweer en ambulance kunnen snel ter plaatse zijn.
- Risico's van fraude, kasverschillen, e.d.:
De Administratieve Organisatie is in 2019 geactualiseerd. Contant-geldstromen bij bezoekersbalies worden geminimaliseerd, contante betalingen via de kas zijn stopgezet en bij het

overboeken van geldbedragen wordt het "vier ogen-principe" toegepast.

- Diefstal of beschadiging van collectie; brand; vandalisme:

In 2019 is door een extern bureau advies uitgebracht over het beveiligingsniveau van het museum. De aanbevelingen voor organisatorische, bouwkundige en elektronische maatregelen worden opgevolgd en geïmplementeerd. Met betrekking tot de collectie is een Collectiehulpverleningsplan (CHV) opgesteld, dat deel uitmaakt van het calamiteitenplan. Jaarlijks volgen de medewerkers van Collecties een CHV-opfriscursus met praktijkoefeningen.

- Ongevallen met objecten uit de buitencollectie (aanvaringen, zinken):

Het onderhoud van de buitencollectie wordt planmatig uitgevoerd, waarmee veiligheid en behoud is geborgd.

Schepen zijn gecertificeerd en de bemanningsleden zijn in het bezit van relevante diploma's en certificaten. Voor de schepen is een cascoverzekering met P&I-dekking afgesloten, waarmee de berging van het schip en het opruimen van eventuele vervolgschade (denk aan milieuschade) is gedekt.

- Tijdelijke sluiting van het museum (en daardoor inkomstenderving) t.g.v. een calamiteit:

Ten aanzien van calamiteiten als brand, wateroverlast en terrorismedreiging is de bedrijfsvoering door het museum geborgd door het aanhouden van een weerstandsvermogen ter grootte van 6 maanden eigen inkomsten om inkomstenderving wegens tijdelijke sluiting op te vangen.

- Cyber-aanvallen met daardoor uitval van systemen en stagnatie van de bedrijfsvoering:

Met betrekking tot de digitale systemen vindt doorlopend technisch en softwarematig onderhoud aan de systemen plaats. Back ups van gegevens en programmatuur worden extern bewaard.

5. PLAN VAN AANPAK (INSTELLINGEN ROTTERDAMSE CULTURELE BASIS)

Het Maritiem Museum is een van de acht culturele instellingen die is opgenomen in de Rotterdamse Culturele Basis (RCB).

We zien hierin een erkenning van het belang van het museum voor de stad, maar we zijn ons er ook van bewust dat dit verplichtingen met zich meebrengt. We zijn een museum met de wortels in Rotterdam en voelen ons sterk verbonden met de stad en haar inwoners. We onderschrijven het belang van cultuur als strategische pijler onder het stedelijk beleid en vinden dat van ons als grote culturele instelling in de stad hier verantwoordelijkheid mag worden verwacht. Wat ons betreft gaat die verantwoordelijkheid verder dan het uitspreken van intenties en formuleren van toekomstig beleid. In dit plan van aanpak zetten we uiteen hoe we als museum daadwerkelijk bijdragen aan de stedelijke opgaven van Rotterdam en hoe we dit gaan monitoren, evalueren en bijsturen.

Als museum staan we midden in de samenleving. We zijn van waarde voor onze stad en willen nadrukkelijk een actieve bijdrage leveren aan de samenleving waarvan we onderdeel zijn.

Inclusiviteit, innovatie en interconnectiviteit zijn onderdeel van ons beleid en onze strategische koers en vormen een leidraad bij wat we doen en hoe we dat doen. We onderschrijven hiermee de uitgangspunten die de gemeente Rotterdam heeft neergelegd in haar nota 'Stad in transitie, cultuur in verandering'.

5.1 Strategische positie, versterking van de culturele sector en de stad

We zijn het enige museum in Rotterdam met een maritiem profiel. De haven, scheepvaart en maritieme cultuur zijn bepalend voor de identiteit van de stad Rotterdam en zijn binnen- en buitenlands imago. Daarnaast is het internationale Maritieme DNA van

de stad een sterk verbindend thema. Als museum spelen we nadrukkelijk een rol in die verbinding.

Onze échte waarde kan niet alleen aan bezoekers en bestedingen worden afgemeten maar ook aan onze maatschappelijke verankering bij onze stakeholders. Dat zijn de bewoners van Rotterdam en regio en hun kinderen, de ondernemers en onderwijsinstellingen. En de bedrijven in de haven en de maritieme industrie die onzichtbaar geworden zijn in de stad zelf. We zijn de culturele partner van maritieme bedrijven in de regio en ver daarbuiten. Samen ontwikkelen we publieksactiviteiten waarbij we hen een podium bieden en hun verhaal vertellen aan een breed publiek. Deel uitmakend van de culturele infrastructuur heeft het museum op meer dan één manier een meerwaarde voor de stad. Met de investeringen in de ontwikkeling van onze museumhaven leveren we een aandeel in de verlevendiging van de Rotterdamse binnenstad en daarmee aan het woon- en verblijfsplezier voor Rotterdammers, dagjesmensen en toeristen. Ons museumaanbod is relevant voor de aantrekkingskracht van binnen- en buitenlandse toeristen, maar ook voor het vestigingsklimaat, voor nieuwe bewoners en voor bedrijven.

5.2 Platform voor talent in de stad

Als museum willen we mensen raken en hen stimuleren hun talenten te ontwikkelen. Dat doen we op drie manieren. Allereerst in onze educatieve programma's. Het museum toont leerlingen een aantal aspecten van de maritieme wereld en daagt hen uit daarmee aan de slag te gaan. Voor een deel regelen we meeloopstages bij bedrijven in de maritieme sector.

Het tweede onderdeel is onze

samenwerking met de Erasmus Universiteit. We stimuleren daarmee wetenschappelijk onderzoek. Ook organiseren we jaarlijks een aantal introducties voor buitenlandse masterstudenten en biedt het museum jaarlijks stageplaatsen.

Als derde is het museum met zijn evenementenbeleid een podium voor andere culturele organisaties. Spoken word artiesten tijdens ons symposium over drugs, een optreden van SKVR dansmakers op onze Dreamnight en het openluchtconcert van Sinfonia Rotterdam in onze Museumhaven zijn daarvan mooie voorbeelden.

Op het gebied van talentontwikkeling gericht op een beroepsperspectief zoeken we actief samenwerking met cultuurpartners in de stad, om branchebreed het werken in de cultuursector voor een bredere doelgroep aantrekkelijker te maken.

Dit vergroot de vijver om uit te vissen en maakt het eenvoudiger om onze diversiteitsdoelstellingen te halen.

We starten een intensieve samenwerking met een sociale partner om jonge Rotterdammers met afstand tot de arbeidsmarkt een mbo-opleiding (niveau 1+2) of werkervaringsplek in onze horeca aan te bieden. We creëren in onze horeca een opleidingsomgeving met passende begeleiding. We dragen deze samenwerking actief uit en versterken hiermee de positionering van onze horeca.

5.3 Inclusiviteit en diversiteit (activiteiten en doelstellingen)

In het Maritiem Museum is iedereen welkom. We hebben programma's gestart om meer mensen een museumervaring te bieden. Zo werken we samen met Museum Boijmans Van Beuningen aan lessen voor slechtzienden, doven en demente ouderen. In samenwerking met ouderenorganisaties in Rotterdam gaan onze vrijwilligers de kennis over de schepen en machines vastleggen in gesproken verhalen. We zijn een museum voor alle Rotterdammers. Het is onze droom dat alle Rotterdammers trots zijn op hun Maritiem Museum. Een museum

waar iedereen zich in herkent en zich door aangesproken voelt. De afgelopen jaren hebben we al grote stappen gezet op het gebied van programmering en publiek.

Met de Code Culturele Diversiteit van de Stichting van de Arbeid als leidraad gaan we de komende beleidsperiode werken aan de samenstelling van ons personeelsbestand. In 2018 bestond de bevolking van Rotterdam voor 50,8% uit migranten (12,6% westerse migranten en 38,2% niet-westerse migranten). Ook voor deze nieuwe Rotterdammers willen we een aantrekkelijk museum zijn. De belangrijkste hefboom voor verandering ligt in de samenstelling van ons personeelsbestand, onze Raad van Toezicht en de partners met wie we werken. Dit zijn de basisvoorwaarden om met programma en publiek het verschil te kunnen maken.

- **Medewerkers**

We vinden het van belang dat onze organisatie herkenbaar is voor mensen die zij wil representeren en bereiken. We streven de komende beleidsperiode naar een diverser personeelsbestand. We passen ons wervingsbeleid aan, stellen strenge quotas en voeren actief beleid om de kloof tussen verschillende culturen te overbruggen. We leren van anderen en delen onze ervaringen. We werken samen met sociale partners om jongeren met afstand tot de arbeidsmarkt een opleiding of werkervaringsplek aan te bieden. We kiezen ervoor om ook in de keuze van onze partnerships divers te zijn en zoeken samenwerking met sleutelfiguren uit de wijken, rolmodellen en cultuurscouts.

- **Partners**

Het museum werkt samen met een groot aantal partners in het culturele veld, de maritieme wereld, onderwijs, maatschappelijke instellingen, wetenschap en overheid. Maar we moeten ons inzetten om ook nieuwe partners te vinden uit de groep mensen die niet regelmatig naar musea gaan. Juist deze groepen moeten we

betrekken bij het ontwikkelen van onze presentaties en het organiseren van onze evenementen.

- **Programma**

We stimuleren co-creatie bij het maken van tentoonstellingen en organiseren van evenementen. We gaan hiervoor actief de dialoog aan met de stad en kiezen om samen te werken met nieuwe makers en jong talent. Dit brengt nieuwe perspectieven, stemmen en verhalen met zich mee. Hierdoor zal er een bredere doelgroep ontstaan voor onze programmering.

- **Publiek**

In het Maritiem Museum is iedereen welkom. Daarom bieden we een laagdrempelige programmering vanuit verschillende perspectieven, nemen we sociale, fysieke en financiële drempels voor ons publiek weg en werken we met vele partners samen om nieuw publiek aan het museum te verbinden. Hierbij richten wij ons vooral op de wijkgerichte vrijetijdsgenieters (volgens de Whize publieksanalyse een groep die we nu nog beperkt mogen begroeten, maar die goed bij ons past).

Activiteiten en doelstellingen inclusiviteit en diversiteit	Doel 2024	Monitoring 31/12/2019
1. Percentage medewerkers met migratieachtergrond	40%	28%
2. Medewerkers met een arbeidsbeperking (WIA/Wajong)	15%	10%
3. M/V verdeling medewerkers	50%/50%	42%/58%
4. RvT leden met migratieachtergrond	2/6	2/6
5. M/V verdeling RvT	50%/50%	50%/50%
6. Ontwikkelen tentoonstellingen, evenementen en educatieprogramma's in co-creatie met multiculturele klankbordgroep	100%	30%
7. Words matter: betwiste woorden in tentoonstellingsteksten en collectiebeschrijvingen aanpassen	100%	33%
8. Museumbibliotheek lezingen over maatschappelijke onderwerpen	Ja	Nee
9. Museum toegankelijk voor mensen met een lichamelijke beperking	100%	100%
10. Museum toegankelijk voor mensen met visuele beperking	100%	75%
11. Jaarlijkse Dreamnight voor chronisch zieke kinderen en hun gezin	1x	1x
12. Programma voor en door Rotterdamse senioren tijdens Maritiem Festival	Ja	Nee
13. Jaarlijks evenement voor eenzame ouderen in Rotterdam	Ja	Nee
14. Bereik alle Rotterdamse kinderen via de basisscholen (52.750 kinderen/8 jaar = 6600)	80%	60%
15. Families schoolkinderen gratis terugkomkaartje na schoolbezoek	Ja	Ja
16. Prijsstrategie met aandacht voor Rotterdammers die minder te besteden hebben (Rotterdampas, Jeugdvakantiepaspoort)	Ja	Ja
17. Rotterdamse basisschoolkinderen via Jeugdvakantiepaspoort	4.500	4.108
18. Mensen op onze persfoto's, video's en media-uitingen weerspiegelen de samenleving	Ja	Nee
19. Actieve inzet op verlagen drempels voor bezoek voor Stedelijke Toekomstbouwer en Wijkgerichte Vrijetijdsgenieter	Index 50	Index 37

5.4 Innovatie (activiteiten en doelstellingen)

Het maritieme domein waarin het museum actief is levert een inspiratie tot permanente reflectie op innovatie, transitie en de manier waarop dat vorm krijgt.

We hebben ook op dit gebied veel contact met innoverende partijen in de stad en de haven. De afgelopen jaren hebben we met spraakmakende tentoonstellingen over relevante maatschappelijke thema's nieuwe publieksgroepen naar ons museum getrokken. Ook de komende periode ontwikkelen we gedurfde en innovatieve presentaties. Met een speciaal programma techniekeducatie enthousiasmeren we jonge Rotterdammers te kiezen voor een beroep in de maritieme sector in hun stad.

Mooie voorbeelden zijn de samenwerking met ScrapXL waarbij onze bezoekers op basis van afvalmaterialen (plastic, karton, touw, rubber, papier, hout etc.) droomschepen mogen bouwen. Verder ontwikkelen we met het Maritiem Research Instituut Nederland (Marin) uit Wageningen (onder het motto Slimmer, Schoner en Veiliger) en samen met basisschoolkinderen het schip van de toekomst. Een schip wat daarna ook daadwerkelijk als model wordt gebouwd en getest in de water- wind- en golflagsimulaties van het testinstituut. Het winnende ontwerp laten we zien in ons museum.

Activiteiten en doelstellingen innovatie	Doel 2024	Monitoring 31/12/2019
1. Energietransitie centraal in tentoonstelling Offshore Experience	Doorlopend	Doorlopend
2. Jaarlijkse pitch innovatie energietransitie bezoekers, leerlingen en bedrijven	Jaarlijks vernieuwen	Jaarlijks vernieuwen
3. Scholenproject ontwerp schip van de toekomst i.s.m. Maritiem Research Instituut Nederland (Marin)	Doorlopend	Doorlopend
4. Digitale toegankelijkheid collectie (info)	100%	100%
5. Digitale toegankelijkheid collectie (beeld)	20%(*)	N.B.
6. Duurzame en innovatieve schepen aan onze gastensteiger	5	3
7. Jaarlijkse talkshow maatschappelijk relevant onderwerp (drugs, plastic soup, etc)	1x	1x
8. Aantal leerlingen techniekeducatie / Offshore Experience	3500	2946
9. Aantal bedrijven uit de maritieme industrie die leerlingen in kader van techniekeducatie maritiem museum een meeloopstages bieden	50	31
10. Productaanbod voor de internationale toerist (flyers/audiotour)	Gerealiseerd	Ambitie
(*) indien auteursrechtelijk toegestaan		

5.5 Interconnectiviteit (activiteiten en doelstellingen)

We spelen een betekenisvolle rol in de samenleving door actief mee te bouwen aan een fijne en leefbare stad en een ontmoetingsplek in het hart van de stad te bieden. We werken samen met vele partners in het culturele veld, de maritieme wereld,

onderwijspartners, maatschappelijke instellingen, wetenschap en overheid.

We zoeken ook actief samenwerking met nieuwe partners en jong talent en culturele diverse achtergronden.

Activiteiten en doelstellingen interconnectiviteit Doel	2024 Monitoring	31/12/2019
1. Bereik aantal leerlingen i.s.m. scholen en onderwijsinstellingen	22.500	19.600
2. Samenwerking op gebied van educatie: STC, Zadkine, Albeda, KCR, Samen sterk (Rotterdam zuid), Pabo museumintroductie, vmbo techniekeducatie, SBB leerbedrijf, YOUZ, NSGK	Doorlopend	Doorlopend
3. Partner in Rotterdam Maritime Capital of Europe	Ja	Ja
4. Samenwerking met bedrijven en brancheorganisaties als Huis van de maritieme industrie (bijeenkomsten, presentaties, events, tentoonstellingen, kennis, collectie en financiële middelen)	Ja	Ja
5. Samenwerking met Vlaamse overheid en museum MAS Antwerpen voor restauratieproject Stadsgranaan 19	Afgerond	Loopt
6. Samenwerking Erasmus Universiteit, talentontwikkeling jonge maritiem historici, onderzoeksproject scheepsbouw, wetenschappelijk onderzoek collectie door studenten, gebruik collectie bij werkcolleges, aanbieden stages	4 promovendi 100 studenten 10 stagiaires	4 promovendi 200 studenten 8 stagiaires
7. Samenwerking gemeente Rotterdam, Havenbedrijf, Erfgoedhavens, ondernemers en bewoners voor promotie en leefbaarheid Maritiem district	Ja	Ja
8. Jaarlijkse expositie met Rotterdammers met diverse achtergrond die als gastconservator verhalen delen	Ja	Nee
9. Samenwerking met nieuw talent als spreker, presentator, muzikant, maker, inhoudelijk expert, leverancier tijdens onze evenementen (min 10x)	100%	25%
10. Samenwerking met maatschappelijke, culturele en maritieme organisaties zoals Opzoemer Mee, City Swim, Sinfonia en Museumnacht010	Doorlopend	Doorlopend
11. Maritiem Festival week i.s.m. Wereldhavendagen/ Maritime Capital Week	Ja	Nee
12. Inzet vrijwilligers voor onderhoud en operationeel houden buitencollectie, deelregistratie binnencollectie, gastheer/gastvrouw en verhalenverteller	220 vrijwilligers	171 vrijwilligers
13. Ontwerpen relatiegeschenken en museumwinkelaanbod met jonge Rotterdamse kunstenaars	Ja	Nee

BIJLAGE BEZOEKERSAANTALLEN

MUSEUMBEZOEK	CULTUURPLAN 09-12				CULTUURPLAN 13-16			
Jaar	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Bezoek museum	131.158	133.123	128.835	138.742	134.417	137.085	147.576	163.908
Museumhaven (1)	X	X	X	X	X	X	50.000	35.000
Totaal	131.158	133.123	128.835	138.742	134.417	137.085	197.576	198.908
Educatie (2)	20.585	16.742	20.403	17.327	17.074	14.762	17.211	17.150
Buitenlands (3)	nb	nb	nb	nb	nb	nb	nb	nb

MUSEUMBEZOEK	CULTUURPLAN 17-20				CULTUURPLAN 21-24			
Jaar	2017	2018	2019	2020(B)	2021(B)	2022(B)	2023(B)	2024(B)
Bezoek museum	191.389	182.081	193.092	202.000	210.000	220.000	230.000	240.000
Museumhaven (1)	35.000	35.000	35.000	30.000(*)	50.000	50.000	50.000	50.000
Totaal	226.389	217.081	228.092	232.000	260.000	270.000	280.000	290.000
Educatie (2)	18.390	17.484	20.820	20.500	21.000	21.500	22.000	22.500
Buitenlands (3)	nb	21.708	37.407	45.000	50.000	55.000	60.000	65.000

(1). vanaf 2015 fusie Maritiem Museum en het voormalig Havenmuseum.

(2). educatie is inclusief het succesvolle JeugdVakantie Paspoort
(via de Rotterdamse scholen)

(3). buitenlands bezoek wordt vanaf 1/1/19 specifiek (op land) geregistreerd aan de kassa.
Voor 2018 gaan we uit van ons continue bezoekersonderzoek -> 10% van totaalbezoek /

(*) lager ivm overlast bouw Leuvepaviljoen. Vanaf 2021 nieuw Leuvepaviljoen en
nieuwe museumsteigers